UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 05 01 012 0

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

DR 701 M7T4
Tevfik, Mehmed
Manastir vilayetinin tari-
hcesi

2185
13/209

مناستر ولایتنڭ تاریخچه‌سی

Tevfik, Mehmed, binbaşı

مؤلفی

مناستر مکتب اعدادیٔ عسکری مدیری

بیکباشی

محمد توفیق

Manastır vilâyetinin tarihçesi

هر حقی محفوظ و حاصلاتنڭ نصفی فقرای اطفالڭ کتاب
پاره‌سنه تخصیص اولنمشدر

مناستر

« بین‌الملل تجارت » مطبعه‌سی

١٣٢٧

DR
701
M7T4

LIBRARY
JUL 27 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

حکومت عثمانیه‌نڭ بیوك پادشاهی سلطان محمد رشاد

خان خامس حضرتلری

عرض مرام

مفاخر ملیه‌سنی یشاتمیه‌رق مزار عدمه کومه‌ك ملل و اقوامك دائما محکوم اضمحلال اولدیغی حقنده‌کی اقوال مشاهیر پك علوی بر حقیقتی تضمن ایتدیکی ایچون وسیلهٔ شوکت اولان خفایای ملیه‌یی ضبط و قید ایدن تاریخی ، قانون طبیعتك مرأت انعکاسی عد ایتمکده مضطر قالیورز .

دیباجهٔ استقلالنی شان و شرفیله تتویج ایدن ملت نجیبهٔ عثمانیه‌نك عنعنات اقبالنه پیدای وقوف ایتمك ایچون نصلکه مفاخر عدیدهٔ ملیه‌یه معکس اولان عثمانلی تاریخنی قارشدیرمق لازمسه ملل سائره ایچون ده موجب فخر اولان صحائف تواریخی بو صورتله کوزدن کچیرمك تأمین مقصده کفایت ایدر .

ایشته ناچیز ، سنین وفیره دنبری اجرا ایلمکده اولدیغم تتبعات تاریخیه‌دن مناستر ولایتنه عائد قسمنی ـ عثمانلی جلادت و عظمت ملیه‌سنی تمثیل ایدن حضرت پادشاهك مناستری شرف وقوع بولان زیارت همایونلری خاطرهٔ قیمتداری اوله‌رق ـ کتاب شکلنده نشر و مجزمه باقیه‌رق ولایتك ؛ بعضیلر نجه مجهول اولان خفایای تاریخیه‌سنی ممکن اولدیغی قدر ساحهٔ علنیته وضعه مجاسرت ایلدم .

ماکدونیا دینلن ساحهٔ جداله مرکز اولان مناسترك هجرت نبویه‌دن « ٥٥٠٠ » سنه مقدمندن مشروطیتك ایلك بیوك سلطانی

پادشاهمز محمد خان خامس حضرتلرینك مناسترمزی تشریف شهریاریلرینك شرفوقوعی زماننه قدر کذران ایدن مدت ظرفنده‌کی معلومات تاریخچه‌یی احتوا ایدن و « مناسترك تاریخچه‌سی » . ناميله توسیم ایدیلان بو اثرك نصف منفعتی فقرا اولادینك کتاب پاره‌سنه حصر ایدلمك اوزره ، وطن و ملته اك اوفق ، اك ناچیز بر تحفهٔ مساعی اوله‌رق اتحاف ایدلمش اولمسنه نظراً مندرجاتنده‌کی خطيئات واقعه‌نك نظر عفو و مسامحه ایله کوروله‌جکی قدر شناسان علم و معرفتك همم معرفتپرورانه‌لرندن انتظار و ناچیز ایچون تازیانهٔ تشویق اوله‌جق ارشاداتك مع الشکران حسن تلقی قلنه‌جغی عرض واتیان اولنور .

— ومن الله التوفيق —

محمد توفیق

بسم الله الرحمن الرحيم

مناستر ولايتنك تاريخچه‌سی

بوكون مناستر حواليسنده وبتون آوروپا قطعه‌سنده توطن ايدن ملل واقوامك كافه‌سی هپ مهد آرای مدنيت وبشريت اولان آسيا قطعه‌سندن كلمشلردر . بونلرك ايلك كلن قسمی هجرت نبويه‌دن ٥٨٠٠ سنه مقدم آسيا قطعه‌سنده‌كی مسكن ومأوالرينی برسائقك اجباريله ترك ايدرك غربه يعنی آوروپايه طوغری اختيار هجرته مجبور اولمشلردر . بونلر اثنای هجرتده اورال طاغلری ونهرينی كچمشلر وبحر حزر وآزاق وسياهك ساحللرينی كوده‌رك آوروپای شرقی‌يه واصل اولمشلردر . ايلك اوكده اولنلر سلت تعبير ديكرله كلت اقوامی اولوب اولا آوروپای وسطی‌يه وصكره آوروپای غربی‌يه قدر يايیله‌رق بحر محيط اطلاسی سواحلنده‌كی انكلتره بلچيقه ، فرانسه، اسپانياوپورتكز قطعه‌لرنده يرلشمشلردر .

اشبو اقوامك آسيادن آوروپاى غربى يه قدر كلوب يرلشملرى عصرلرجه سورمشدر . بونلرك آرقه‌لرندن جرمان اقوامى دخى آسيا قطعه‌سنده‌كى مسكن ومأوالرينى كذا ترك ايدرك سلت وكلتلرك يوللرينى تعقيب ايله اولا آوروپاى شرقى‌يى وبعده زراعته صالح اراضى استحصالى ايچون آوروپاى وسطى‌يه كلوب اوجه‌يرلشمش اولان كلت ، سلت اقوامنك شرق طرفنده يعنى اسوچ نوروچ دنيلان اسقاندناديا ، دانيمارقه ، آلمانيا (پروسيا و آوستريا) جهتلرينه پايلوب ويستول ورن نهرلرى آره‌سنده‌كى ممالكده اسكان ايتمشلردر .

اشبو جرمان قومنك دخى هجرتلرى عصرلرجه امتداد ايتمشدر . جرمان اقوامنك حركتلرينى متعاقب ينه آسيانك اهالئ اصليه‌سندن اولان اسلاو اقوامى دخى جرمانلرك كچدكلرى يوللرى تعقيب ايدرك آوروپاى شرقى‌يه واصل اولمشلر بعده آوروپاى وسطى‌يى اشغال ايدن جرمانلرك شرق طرفنده يعنى بتون آوروپاى شرقى‌يه يايلوب اختيار توطن ايلمشلردر . بوكون آوروپاده كورديكمز ممالك متمدنه اهاليسنك كافه‌سى آوروپاى وسطى‌ده اختيار توطن ايدن جرمان نسلندندرلر .

آرييا اقوامندن اولوب آوروپانك منتهاى غرب وشمالنه‌قدر كيدن بو قوملر اوزون اولان شو سفرى يكدن وقصداً اختيار ايتميوب آسياده بولندقلرى اراضى معيشتلرينى تأمين ايتمديكندن ونفوسلرى دخى كون بكون چوغالوب صيغيشه‌مدقلرندن ابتدا يقين محلره يايلمشلر وصكره آسياى وسطى وايرانك هرطرفنى

اشغال ایدوب جیحون نهرندن دجله و فرات مجرالرینه قدر اولان یرلری قاپلادقدن صکره یوردلرندن اوزاقلاشمغه باشلامشلردر واوراده بشقه اقوام طرفلرندن هر تضییق کوردکجه دها ایلرولره کیتمکه مجبور اولوب بالاده ذکر اولندیغی اوزره آوروپانك هر طرفنه طاغلمشلردر . بو آریا امتندن الك اول آریلوبده آسیانك غرب جنوبیسنه طوغری یاییلانلر ایرانی قاپلامش و آریا کلمه‌سیله مناسبت ومشابهتی درکار اولان ایران اسمیله تسمیه اولنمشلردر .

آریا اسمی، اسملری مذکور اقوام مختلفه‌نك ایلك طاغلدقلری محل عد ایدیلن هرات شهرینه وخراسانك قسم شرقیسی ایله سیستانه ویرلمش وبعض دفعه تاهند حدودینه قدر بتون افغانستان وبلوجستانه دخی تعمیم ایدلمش ایسه‌ده اصل بلخ ایله هرات طرفلرینك اسم قدیمیدر .

آوروپای غربی‌یه یاییلان کلت ویا سلت اقواممندن بر عصر اول ینه آریا اقوامنه منسوب اولان پلاسجلرك برقسمی آق وقره دکز بوغازلرندن ودیکر قسمی دخی کذا اورال طاغلرینی کچه‌رك وبحر خزر و آزاق دکزلریله بحر سیاهك شمال و غرب سواحلنی تعقیب ایله آوروپانك شرق وجنوب سمتلرینه یاییلمشلردرکه داچیا نامنی آلان رومانیا، پانونی دنیلان مجارستان وخرواتستان واسلاوونیا ومیسیا دینیلان بلغارستان وتراکیا دینیلان ادرنه وماکدونیا دینیلان مناستر ، سلانیك ، اسکوب وپه‌پر دینیلان یانیه وایللیریا دینیلان دالماچیا و البانی دینیلان آرناودلق وتسالیا دینیلان یکی شهر

اوواسی وپلوپونەز دینیلان موره شبه جزیره‌سنه وایتالیا قطعه‌لریله کرید ودیکر بحر سفید آطه‌لرینه یایلدقلری کبی آناطولینك بر قطعه‌سنده‌ده یرلشمشلردر .

آوروپا قطعه‌سنده مسکون ملل مختلفه‌نك ایکنجی بر قسمی آفریقانك مصر سواحلیله آسیانك شام وبیروت سواحلندن (اولوقت بیروت ولایتنده فنیکه دولتی موجود ایدی) وآناطولینك ازمیر سواحلندن (اولوقت آیدین ولایتنده لیدیا دولتی موجود ایدی) سفائن واسطه‌سیله بحر سفیدی کچه‌رك یونانستان وایتالیا واسپانیا جهتلرینه هجرتله اختیار توطن ایلمشلردر ایچلرندن یونان آطه‌لریله موره شبه جزیره‌سنه هجرت ایدن هلنلر یعنی النوسلر کندیلرندن بر چوق عصر اول کلمش واوراره یرلشمش اولان واهالیٔ اصلیه‌دن بولنان پلاسجلری سوروب چیقاراراق کندیلری یرلشمشلردر .

آنجق آفریقا وآسیادن بحراً هجرت ایدن اشبو قسم اقوام اختیار توطن ایلدکلری قطعه‌لرده اوزمان مسکون بولنان وکندیلرندن برچوق عصر اول کله‌رك آوروپا قطعه‌سنك اکثر یرلرینی دارالبشر حالنه کتورمش اولان اهالیٔ قدیمه ایله وحشیانه برچوق محاربات‌دن صکره آنجق یرلشه‌بیلمشلردر نتیجه‌ده بو قسم مهاجرلر قدیم اهالی‌یه مغلوب اوله‌رق حال اسارتده قالدقلرندن یونانستان آطه‌لرنده والتجا ایتدکلری طاغلرده تمکن ایدرك مدار تعیشلرینی بر صورتله استحصال ایچون اوغراشمشلردر .

پلاسج جنسندن کلمش اولان (تارسیس‌لر) (الیزه‌لر) (ماسه‌یتم‌لر) ك ایلك اول غیر مسکون اولان روم‌ایلی شبه‌جزیره‌سنده اختیار توطن ایلدکلری تاریخچه مثبتدر . بونلردن تارسیسلر شمدیکی ادرنه طرفلرینی مسکن اتخاذ ایتدکلرندن بوقومك نسلنك سمنه اضافتله‌اوحوالی تراکیا نامیله تاریخ وجغرافیاده‌یاداولنمقده‌در.

الیزه‌لر پەلوپونەز نامیله تاریخ وجغرافیاده یاد وتوسیم قلنان موره شبه جزیره‌سنده اسکان ایتمشلردر .

ماسه‌یتملر دخی‌شمدیکی سلانیك ، اسکوب ، مناسترقطعه‌لرنده اسکان ایتدکلرندن قطعات مذکوره ماسه‌یتمك محرفی اولان (ماسه دوان) وبونك مخففی اولان ماکدونیا نامیله یاد اولنمشلردر .

اشبو اوچ قبیله‌نك نسلندن کلن اهالی کندیلرندن صکره روم‌ایلی شبه جزیره‌سنه هجرت‌ایدن اقوامه نسبتله قدیم‌اولدقلرندن پلاژ لساننده قدیم‌معناسنه‌اولان (پلاسغ) اسمیله‌تفریق‌اولنمشلردر. بونسللردن کلمش‌اولان ابنای بشرك کافه‌سی ازمنهٔ ابتدائیه‌ده بیوك حکومتلر تشکیل ایده‌میوب هر فرقهٔ بشر ایچلرندن برینی رئیس ویا شیخ صفتیله حاکم طانیر وآنك اداره‌سی تحتنده بولنورایدی . فقط بنی بشرك خارجك تجاوزاتندن کندیسنی‌محافظه‌ایتمك ایچون احتیاجی حسبیله مختلف‌النفوس اولان فرق صغیرهٔ بشریه‌نك بر ویا بر قاچنك برلشه‌رك بیوجك جماعتلر تشکیل ایلمسنه سبب اولمشدرکه بوجماعتلر دخی مرور زمان ایله بیوك وکوچك برر حکومت حالنی کسب ایلمشلردر .

هجرت نبویه‌دن ١٦٠٠ سنه مقدم ترا کیا و ماکدونیا و آرناؤدلق و یونانستان قطعه‌لرنده متعدد قراللره تابع حکومتلرك وجودینی تاریخ اثبات ایدییورسه‌ده هجرتدن ٣١٠٠ سنه مقدمندن اعتباراً ازمنهٔ قدیمه‌یه طوغری تباعد اولندقچه قطعات معروضه‌نك و مناستر حوالیسنده تأسس ایتمش اولان حکومات عدیده‌نك احوال عمومیه‌سی حقنده تفصیلات مکملهٔ موثوقهٔ تاریخیه‌یه دسترس اولنه‌مامشدر ازمنهٔ قدیمه‌ده موجود اولان حکومتلر شمدیکی کبی ولایت و سنجاق مثللو اقسامه تقسیم اولنمیه‌رق هر برحکومت داخلنده بولنان اقوام مختلفه‌نك نوع و لسانه‌ کوره اقسام متعدده‌یه آیریلیور ایدی . یعنی بر حکومتك زمان قدیمه‌ده‌کی تقسیماتی زیر تابعیتنده بولنان مختلف اللسان اقوامك قوللاندقلری لسان اعتباریله اولدیغندن رؤسای مختلفه‌یه تابع اولان بو اقسام حکومتك هر بریده کندی قومنك قوللاندیغی لسان نامیله یاد اولنور ایدی ایشته بو نقطهٔ نظردن باقلدیغی حالده قوللاندقلری لسان اعتباریله یاد اولنان اقوام قدیمه‌دن ماکدونیا قطعه‌سنك (پەلاغونیا) اسم قدیمیله معروف اولان مناستر و فیلورینه اووالرنده ماسه‌تیم شعبه‌سندن (لیسه‌ستلر) وودینه و یکیجه جهتلرنده (ئه‌مات) لر قبالر و قوزانه و سرفیجه حوالیسنده (اورده‌ئن‌لر) و قدیم دن بری قاستوریا نامیله طانمش اولان کسریه و ناسلیچ جهتلرنده (اورسه‌ستلر) و دبره ایله (غورجا) نام دیکرله کوریجه جهتلرنده (داساره‌تلر) اسکان ایدرلر ایدی .

هجرت نبویه‌دن ٢٣٠٠ سنه مقدم دنیاده ظهور ایدن فاتحلرك اك برنجیلرندن معدود اولوب یونانیلر طرفندن (رامزدسی ثانی) نامی ویریلان مصر حکمداری یاخود فرعونی (سیزوستریس) ٦٠٠٠٠٠ پیاده ٢٤٠٠٠ سواری و ٢٦٠٠٠ حرب آربه‌سیله بتون آسیا قطعه‌سنی فتح ایتدکدنصکره بوسفور دیدکلری قره‌دکز بوغازیله داردانل دینیلان چناق قلعه بوغازندن روم ایلی‌یه‌ده کچوب بتون طونه وادرنه وسلانیك حوالیسنی استیلا ایتدکدن صکره پیشدار عسکریله مناستر طریقیله آرناؤدلغه کچوب تا برات حوالیسنه قدر سطوتی یورومشدر .

بر بچق سنه قدر بو حوالیده کشت کذاردن و بتون روم ایلی حوالیسنی امرینه رام ایتدکدن صکره ظهوره کلن قحط وغلا مصائبندن طولایی رجعته مجبور اولمش حین رجعتنده مصره داخل اولورکن ید اسارتنه کچیرمش اولدیغی یکرمی قدر حکمدارنی حیوانلر یرینه آرابه‌سنه قوشمشدرکه بحثنده بولندیغمز مناستر حکمداری‌ده بونلر میاننده‌ایدی . مناستر و برات جهتلرنده کورلمکده اولان چینکانه‌لردن برر مقدارینك سیزوستریسله برابر کلن مصر نبطیلرندن اولدیغی روایت اولنیورسه‌ده الده بر وثیقهٔ تاریخیه یوقدر.

مومی الیه سیزوستریسك اولوقت معموریتیله مشهور مناستر یعنی (هه‌راقله) شهرینك بولندیغی موقعده‌که اسکی شهرده (اولوقت کوچك بر قصبه ایمش) بر هفته قدر اقامت ایلدیکی و بو مدت ظرفنده قرا اهالیسی قیزلرینی جلب ایله اذواق عدیده‌ده بولندیغی مرویدر .

هجرتدن اوندن بر عصر مقدم دخی یونانیلر اوزرینه ٨٠٠٠٠٠ کیشی ایله عجمستان طرفلرندن حرکت ایدن ایران حکمداری مشهور دارا اردوسیله استانبول و چناق قلعه بوغازلرندن کچه‌رك ادرنه ولایتنك جنوب طرفلرینی استیلادن صکره ماکدونیانك سلانیك و مناستر ولایتلرینه طوغری مهاجمات متوالیه‌ده بولنمش ایسه‌ده عسکرینك نصفی سلانیك حوالیسنده و نصف دیکری مناستر له فیلورینه آراسنده‌کی اوواده یرلی اقوام وحشیه طرفندن محو ایدلمشدر .

بونك اوزرینه یکیدن ترتیب ایتدیکی عسکرله بحراً یونانستانه قدر کیدوب قره‌یه چیقاردیغی اردو آتنه‌نك آلتی ساعت مسافه‌سنده‌کی مشهور ماراطون محاربه‌سنده‌ده یونانیلرك قوماندانی میلتیادیسه فنا حالده مغلوب اولدیغندن اوغلی سرخس اشبو مغلوبیتك انتقامنی یونانیلردن اخذ ایچون آسیانك محال مختلفه و نقاط عدیده‌سندن جلب و جمع ایلدیکی ١٢٠٠٠٠٠ کیشی ایله کذا آق و قره دکز بوغازلرندن کچه‌رك ادرنه و سلانیك ولایتلرینك بتون شهر- لرینی استیلا و اشیاسنی یغما و اهالیسنی ید اسارته کچیردکدن صکره مناستر ولایتنه طوغری یورودی .

کذارکاهنه تصادف ایدن فیلورینه ، آلاصونیه ، قوزانه سرفیجه ، شهرلرینی یغما و تخریب ایتدکدن و ظلم وجورك انواعنی عسکرینه اجرا ایتدردکدن صکره تسالیا ایچندن کچه‌رك یونانستانی استیلا ایتدی . سرخس شمدیکی زه‌والانلی فهیم بك افندینك

چفتلککنی تشکیل ایدن قوشورات نامنده اولان قریه ایله تربه‌لی قریه‌سنك بولندقلری موقعده‌کی قروشیغراد نام شهر جسیمنی تخریب و اهالیسنی قتل عام ابتدکدن صکره شهرتندن طولایی تماشا و ذی قیم اشیاسنی یغما مقصدیله مناستر حوالیسنه‌ده کلمش ایسه‌ده اولوقت بو حوالی حکمداری وطننی تخریب و یغمادن تخلیص ایچون احضار ایلدیکی اون آرابه ذی قیم اشیایی سرخسه تقدیم ایلمشدرکه بو آرابه‌لرك ایکیسنك حاوی اولدیغی اشیانك سیم وذره و بریتی سرخسك خوشلاندیغی‌ماً کولاته متعلق‌اولدیغی‌مشهوردر.

هجرتك اون عصر مقدم دخی اسیانك منتهای شمالیسی ایله سیحون و جیحون نهرلرندن لهستان و طونه سواحلنه قدر انتشار ایدوب ترکلرك اجدادی (اوغوزخان) نسلنه منسوب اولان و تاریخچه اسکیت ترکلری نامیله موسوم بولنان ترکلر میسیا دینیلان شمدیکی بلغارستانك بولندیغی مواقعی و ادرنه‌یی و سلانیك و اسکوب حوالیسی استیلادن صکره واردار نهری وادیسیله یکیجه ، وودینه ، مناستر ، رسنه ، اوخری ، کوریجه طرفلرینی‌ده ید ضبطلرینه کچیرمشلر و قرق سنه بو حوالیده پایدار اولوب مناستر و اوخری ایله کوریجه حوالیسنده مسکون اولان و هجرت نبویه‌دن تقریباً بش بیك سنه مقدم آسیاجهتلرندن کلوب ماکدونیا حوالیسنده اختیار توطن ایدن پلاژ اقوامیله قارداشلشه‌رق مناستر ، فیلورینه ، رسنه ، اوخری ، کوریجه و دبره‌ده ساکن یرلی اهالینك اجدادلرینی تشکیل ایلمشلردر . اشبو

اسکیت ترکلرینك ایلری کلنلرندن برطاقمی اولوقت بیزانس ایمپراطورلغنك مواقع ومراتب عالیه‌سنی اشغال ایدرك درایتلرنی سابقه سیله الك برنجی رجال واکابری صره‌سنده بولنمشلردرکه ذکاوتلرینه دالدر .

بونکله الیوم بحثنده بولندیغمز مناستر ، فیلورینه ، رسنه ، اوخری ، کوریجه دها طوغریسی بتون ماکدونیا جهتلرنده متوطن اهالینك تاریخلرینه باقنجه تورك و آرناوددن باشقه برشی کورولمزکه بوده عناصر سائره‌نك صکره‌دن کلوب یرلشدکلرینی اثبات و بناءً علیه بعض عناصرك ماکدونیاده ادعای صحابت ایتمه‌لرینك چوروك بردعوی اولدیغنی توثیق ایدر .

ذاتاً ماکدونیا ومناستر حوالیسنده کوریلوب تماماً عثمانلیلاشمش اولان روم وطنداشلریمز هجرتدن تقریباً اون عصر مقدم یونانستانده دموقراسیا و آریستوقراسیا یعنی کیشی زاده‌لرله عوام بیننده ظهور ایدوب عصرلرجه سورن حقوق وامتیازات منازعه‌لرندن طولایی ناچار ترك وطن ایلمکه مجبور اولان هله‌نوزلرك نسلیدر .

بو حوالیده کورولوب الیوم تماماً عثمانلیلاشمش اولان بلغار وطنداشلریمزه کلنجه دردنجی عصر هجریده بتون روم ایلی‌یی استیلا و آنجق برربع عصر پایدار اولدقدن صوکره رومالیلرك تضییقیله رجعته مجبور قالان بلغار اقوامنك رعیه اولارق براقدیغی نسلدندر .

ماكدونيا وباخصوص مناستر وحواليسنك شوكت وشانی هجرتدن ٩٥٠ سنه مقدم بوقطعه‌ده یتیشن وروم ویا بلغار اولمیوب یرلی پلاژ اقوامندن بولنان فیلیپ ایله بکیجه جوارنده الیوم خرابه‌سی مشهود اولوب پل‌لا قصبه‌سنده پدرینك آتنه‌دن جلب ایلدیکی حکمای مشهوره‌دن آریستودن اکمال تحصیل ایلین اوغلی اسکندر کبیر دورلریدر .

اسکندر کبیر دورنده ماکدونیا فوق‌العاده برصورتده ترقی ایتدیکی کبی یونانستان وبتون آرناؤدلق وبالقان حکومانندن صرب، بلغار حکوماتیله هندستانه قدر اولان آسیا قطعه‌سنك ماکدونیایه تابع اولدقلری تاریخچه مثبتدر .

حکمای یونانیه‌دن خواجه‌سی اولان آرستودن روم ادبیاتنی تحصیل وماکدونیا مکاتبنه تعمیم ایلدیکی ایچون اسکندرك اسمی غلط اوله‌رق اسکندر رومی نامیله یاد اولنمقده‌درکه بونك بیوك بریا کلش اولدیغنی تاریخ اثبات ایتمشدر .

اسکندرك بلاولد وفاتنده ممالك جسیمه‌سی وزرای اربعه‌سی میاننده تقسیم اولندیغی صره‌ده بختنده بولندیغمز مناستروحوالیسی ماکدونیا حکمدارلغنی درعهده ایدن قساندروس نام وزیرینك حصه‌سنه اصابت ایتمشدر .

اسمنه اضافتله قساندر نامیله‌یاد اولنان اشبوماکدونیاحکومتی ایکی عصره قریب بو حوالیده پایدار اولمش بو مدت ظرفنده موقع اقتداره کلن ماکدونیا حکمدارلری بعضاً واردار یکیجه‌سی

قربنده بولنان پللا شهرنده و بعضاً آتیده ذکر اولنه‌جق اولان په‌لاغونیا قطعه‌سنك پایتختی اولان استوپه‌را یاخود استمپه‌را و بعضاً ده قروشیغراد شهرلرنده اجرای حکومت ایدرلردی . بونلرك زمانلری هپ رومالیلرله محاربه ایله کچمشدر .

اشبو محاربات اثناسنده : هه‌راقله ، قروشیغراد استمپه‌را ، آتاکوس ، بیانیوم ، چه‌پیك شهرلری حائز شهرت ایدی . بونلردن الك کوچوکی چه‌پیك ایسه‌ده مزین قرال سرایلرینی حاوی اولدیغندن حائز اهمیت ایدی .

هجرتدن سکز عصر مقدم هه‌راقله شهری ٥٠٠٠٠ نفوسی حاوی اولوب شمدیکی بوقووا قریه‌سنك آلت طرفنده و کریم پاشا بغچه‌سی دینمکله معروف مسیره‌دن الیوم موجود بیراخانه موقعنه قدر اولان اراضی‌اوزرنده مبنا ایدی . رومالیلرك (آناتیا) طریق عسکریسنك هه‌راقله شهرینك درونندن کچمسی مناسبتیله اهمیتنی دها زیاده آرتدرمشدر . هه‌راقله شهری اسکندر کبیردن چوق زمان اول برنجی ماکدونیا حکمداری آرکه‌لائوس طرفندن بنا اولنمشدر .

استمپه‌را یاخود استوپه‌را شهری مناستر قصبه‌سی موقعنك شمال غربیسنده‌و ایکی ساعت بعد مسافه‌ده الیوم موجود دولنجه قریه‌سی اراضی مزروعه‌سی ایچنده حالا خرابه‌لری مشاهد اولنان بر شهر ایدی .

زمان معموریتنده مناستر حوالیسنك پایتختی اولوب ٣٠٠٠٠

نفوسی حاوی ایدی ، هجرتدن سکز عصر مقدم آتاکوس شهری
— پرەسپە قصبەسی جوارنده واقع وانطروق کولنك شرق جنو -
بیسنده الآن خرابەلری مشهود اولان لطیف بر شهر ایدی .
استمپەرا اهالیسنك ایلری کلنلری تفرج ضمننده مذکور آتاکوس
شهرنده صوك بهاری کچیررلردی. نفوسی ٥٠٠ ٢ رادەسندەایدی.

بیانیوم قصبەسی مناسترك شرقندەایکی ساعت بعدومسافەسنده
الیوم مناستر مبعوث محترمی محمد واصف بك افندینك چفتلکی اولان
نوواق قریەسی موقعنده اولوب ٠٠٠ ٢ نفوسی شاملی ایدی .
بو قصبه مناستر اوواسنك اورطەسنده اولمق حسبیله هفتەده بر کون
بتون اووا کویلری اهالیسی طوپلانوب بیوك پازار قوریلوردی .
روماليلرك مشهور آناتیا طریق عسکریسنك دخی درونندن
کچمەسی حسبیله کسب اهمیت وشهرت ایتمش ایدی .

چەپیك قصبەسی مناسترك شمالنده وایکی اوچ ساعت مسافەسنده
بولنوب بیوك سرایلری مشتمل اولدیغندن بوحوالی حکمدارلری
ایشسز وقتلرینی اوراده کچوررلردی. شمدیکی حالدەده مناستر
اشراف افندن امین اغانك چفتلکنی تشکیل ایدر .

ماکدونیا حکمداری بشنجی فیلیپ ایله وقوعبولان محاربەده
وهجرت نبویەنك ٨٠٥ سنەمقدمندەروماسردارلرندن (فلامینیوس)
آتاکوس شهری جوارنده ماکدونیالولره قارشی احراز ایلدیکی
غالبیتدن صکره کەوات اوزرندن کچەرك پلاغونیانك پایتختی بولنان
وشمدیکی غوپش قریەسی قربنده مبنا اولان استوبەرا شهرینی

بیوك بر محاربه نتیجه‌سیله ضبط ایدرك اورادن جریان ایدن شمنیچه صوینی اوزرنده اردوسنی قورمشدر .

مذکور شهرك اکثری یرلری روما عسکری طرفندن تخریب واشیاسی یغما واهالیسندن ۵۰۰۰ نی قتل ایدلمش وکنجلری اخذ واسیر ایدیله‌رك رومایه کوندرلمشدر .

آتاکوس شهری جوارنده مغلوب وکلی تلفات ویرن بشنجی فیلیب عساکر باقیه‌سنی آلوب که‌واتك اوست طرفندن کله‌رك وبوقووا ایله پره‌سبه آراسنده‌کی طار کچیددن کچه‌رك پلاغونیا دنیلان مناستر اوواسنه کندیسنی کوجله آته‌بیلدی . رومالیلر طرفندن استمپه‌را شهرینك ضبط اولندیغنی خبر آلان بشنجی فیلیب دشمن اردوسنده واقع اوله‌جق حرکات وتدارکات حربیه‌یی ترصد ایده‌بیله‌جك صورتده اردوسنی بیانیوم دیدکلری نوواق قریه‌سی موقعنده قوردی . برقاچ کون صکره روما سرداری (فلامینیوس) دن آلدیغی امره امتثالاً روما جنرالی لیبتینوس اردوسیله له‌ووردەن دینیلان قیالر اوواسنه طوغری مناسترك ایچندن کچه‌رك توجیه خط وحرکت ایتدی . بونی کورەن فیلیب دشمنك خط رجعتنی قطع ایتمك اوزره اردوسنی بیانیومدن قالدیروب اووا طریقیله (بانیچه) طرفلرینه کیدرك بر مدت اوراده رومالیلره قارشی طوردی ایسه‌ده بر ماه صکره تسالیاده (فارساله) جتالجه‌ده مغلوب اولمشدر .

اون سنه صکره روما سردارلرندن (پاولوس امیلیوس) (پول امیل) ماکدونیا علیهنده اوله‌رق کلیتلی عسکرله آتاتیا طریقنی

تعقیباً مناستر حوالیسنه کله‌رك مناستر اوواسنك متعدد نقطه‌لرنده ایتدیکی محاربانی قزاندقدن و هه‌راقله ، بیانیوم قصبه‌لرینك بعض محلاتنی تخریب واحراقدن صکره مغلوب اولوب فرار ایدن ماکدونیانك صوك حکمداری بولنان په‌رسه‌یی تعقیب ایله اولا ماکدونیانك پایتختی اولان بللا شهرنده و ثانیاً سلانیکك درت ساعت مسافه‌سنده (پیدنا) شهر مشهورنده مغلوب و اولاد و عیالیله برابر اسیر ایلدی .

دها سائر ماکدونیانك حوالیسندن اخذ و تحت اسارته اونمراتدیغی ٣٠٠٠٠٠ اسیر ایله برابر پیدنا ، بللا ، هه‌راقله ، قروشیغراد ، استمپه‌را شهرلرینك ذی قیم اشیاسنی (که زمانمز حسابیله اون میلیون لیرا قیمتنده ایدی) رومالیلرك آنا تیا طریقیله دراچ ساحلنه واورادن وندیك دکزینی آشه‌رق رومایه نقل ایتمشدر .

بو وقعه روما تاریخنده اك بیوك (تریومف) یعنی رومالیلرك تعبیر ایتدکلری مظفر آلاییدر .

اشبو ٣٠٠٠٠٠ اسیرك ٨٠٠٠٠ نی هه‌راقه دینیلان مناستر واستمپه‌را شهریله قرا خاقندن در .

پول امیل ٤٠٠٠٠ پیاده و ١٠٠٠٠ سواریدن عبارت اولان اردوسنی مناستر اشرافندن امین آغانك شمدیکی حالده چفتلکنی تشکیل ایدن بالاده مذکور (چه‌پیك) سراینك جوارنده‌کی مرعالرده ایکی کون قدر اقامه واعاشه ایتدیرمشدر پول امیل اردوسیله اثنای عودتنده ماکدونیا واپیردن ٧٢ شهری تخریب

واهالیسنی اسیر ایتدیکی تاریخلرده مذکوردر .

هجرتدن ٦٥٠ سنه مقدم روما ایمپراطورلرندن مشهور ژول سه‌زاررقیبی اولان پومپه‌یی تعقیب ایتدیکی صره‌ده اردوسیله هه‌راقله یعنی مناستر شهرینه اوغرامش ایسه ده اهالیسنه قارشی تعطفکارانه معامله‌ده بولنمشدر .

پونت حکمداری « طربزون وجانیك وسیواس ولایتلرینك برر قسملرندن عبارتدر » مهرداد هجرت نبویه‌دن ٦٤٠ سنه‌مقدم یوز اللی بیك عسکرله روم ایلی ویونانستانی استیلا ایلدیکی صره‌ده مناستر حوالیسنی دخی تحت استیلاسنه آلمشدر .

هجرتدن ٦٣٥ سنه مقدم روما ایمپراطورلرندن اوقتاویوس رقیبی اولان آنطونیوسی، آقسیوم دینیلان پره‌وه‌زه‌محاربه‌سنده‌مغلوب ایتمزدن اول مناستر وپرلپه اووالرنده‌وقوعه کلن محاربه‌لرده‌حدینی بیلدیره‌رك فراره مجبور ایتمشدر .

مومی الیه اوقتاویوسك اون کون قدر هه‌راقله شهرینك اوست طرفنده یوکسك برنقطه‌سنده مبنا جسیم برابنیه‌ده اون‌کون قدر اقامت ایتمشدرکه بوبنانك بوقووا قریه‌سنده بر ابنیهٔ جسیمه اولدیغی تخمین اولنمقده‌در .

هجرتدن بش عصر مقدم روما ایمپراطورلرندن اولوب سفاهت وانواع رزالتلری ایله مشهور (نه‌رون) اویونجی قیافتیله و ١٢٠ قدرداٸره‌سی خلقیله‌یونانستان وماکدونیانك آتنه‌واسپارطه وتب وبللا قصبه‌لرینی طولاشه‌رق متعدد اویونلر ویره‌رکدن صکره

مناستر حواليسنەده كلوب هەراقله شهرندەكی تیاترودە صحنەیه چیقاراق انواع مسخرەلقلر اجراسیله خلقی كولدیردیكی مشهوردر

هجرت نبویەدن ٢٢٧ سنه مقدم روما ایمپراطورلغی، روما شرق وروما غرب ایمپراطورلغی نامیله ایكی قسمه تفریق اولندیغی صرەده ماكدونیا وبختنده بولندیغمز مناستر حوالیسی استانبولده مقیم روما شرق ایمپراطورلغی ادارەسنه كچمشدر .

هجرت نبویەدن ١٨٠ سنه مقدم اقوام وحشیەدن اولوب آوروپای شرقی‌یی استیلا ایدن ویزیغوت اقوامی رئیسلری بولنان آلاریخ قومانداسیله ومعیتی اولان ١٠٠ ٠٠٠ كشی ایله طونایی آشوب روم ایلی حوالیسنی استیلا ایلمشدر . بونی خبر آلان روما شرق ایمپراطوری والانس تهیه ایتدیكی عسكرلەاوزرلرینەعزیمت ایتمش ایسەده ادرنه جوارنده وقوعه كلن غایت مدهش برمحاربەده مغلوب ومقتول اولدیغندن بتون ماكدونیا وتراكیا ویزیغوتلرك النه كچمشدر .

بورالرینی اشغال ایدن وزیغوتلر كوریجه، كسریه ، اوخری كبی شهرلری تخریب ایتدكدن وبش سنه قدر بورالرده قالدقدن صكره روما شرق ایمپراطورلرینك تشویقیله روماغرب ایمپراطورلغی یعنی ایتالیا اوزرینه سوق ایدلمشلردر .

اشبو اقوام وحشیەیه ممر اولان آرناؤدلق و ئەپیر دینیلان یانیه و ایلیریا دینیلان دالماچیا و بوسنه ایله خرواتستان حوالیسنك دوچار اولدقلری تخریباتك درجەسی ادناملاحظه ایله آكلاشیلور .

اوچنجی عصر هجری اواسطنه طوغری قوۀ بحریه‌لرینی تزییده موفق اولان آسیا و آفریقاده متوطن عرب حکومات اسلامیه‌سی روما شرق ایمپراطورلغنك پایتختی بولنان قسطنطنیه شهرینی دفعاتله محاصره و تحت تهدیده آله‌رق ضبط و تسخیرینی قوۀ قریبه‌یه کتیردکلری صره‌ده مذکور ایمپراطورلغك تحت اداره‌سنده اولان ماکدونیا و تسالیا حوالیسنك سلانیك، قترین، غلوص جهتلرندن دونمالریله هجوم و قریه‌یه عسکر اخراج ایدرك بتون تسالیایعنی یکیشهر، ترحاله و ماکدونیانك بر قسمنی تشکیل ایدن مناستر و سلانیك ولایتلرینك اکثری یرلرینی ضبط و استیلا ایله یالکز بر جولان ایله اکتفا ایتمشلردرکه بو جولانده شهید اولان عرب اسلاملرینه مخصوص الیوم مناستر اوواسنده چایرلی و دوبروشووا قریه‌لرنده عرب مزارلقلری نامیله برچوق مزارلقلرك بولنمسی ایله ثابتدر.

عرب حکومات اسلامیه‌سنك پای استیلالرینه اوغرایان بالاده مذکور تسالیا و سلانیك اووالرینك الیوم بر قاچ محللرنده عرب مزارلقلری نامیله تسمیه اولنور مزارلقلر کورلدیکی کبی نفس سلانیك شهرنده دخی بر مزارلقده امیر قرطبی اسمنده بر مزار موجوددر.

قرطبه ایکنجی عصر هجریده اسپانیاده تشکل ایدوب سطوتی جواری اولان فرانسه و ایتالیایه و بتون بحرسفید جزائری سواحلنه تشمیل ایدن و تاریخلرده اندلس دولت اسلامیه‌سی نامنی آلان

حکومتك پایتختی اولدیغنه نظراً سلانیك وحوالیسنك اندلس دولتنه منسوب عرب اسلاملری طرفندن ضبط و استیلا اولندیغنه بر دلیل تشکیل ایلر .

تسالیا ایله مناستر و حوالیسنی ضبط و استیلا ایلیان عرب اسلاملرینك افریقانك شمال طرفلرنده و مصر حوالیسنده ایکنجی عصر هجری اواسطنه طوغری تشکل ایدوب قوهٔ بحریه‌لرینی تزییده موفق اولان ایوبیلر و ملوك فاطمیون و بنی اغلب حکومانیله شامده تشکل ایدن دولت امویه یه منسوب اولدقلری ایمأات تاریخیه‌دندر . یالکز کرك سلانیك و کرك مناستر یعنی ماکدونیا حوالیسیله تسالیا حوالیسنی ضبط و استیلا ایلیان مارالذکر عرب اسلاملرینك نه قدر مدت بو حوالیده پایدار اولدقلری حقنده بر معلومات تاریخیه ظفریاب اولنه‌مامشدر .

شو قدرکه اشبو ضبط واستیلانك یالکز بر جولاندن عبارت اولدیغنه نظراً بر قاچ سنه‌دن عبارت اولمسی اغلب احتمالدر .

هجرت نبویه‌نك دردنجی عصری اواسطنده اورال طاغلری وادیلرندن طغیان ایدوب ١٠٠٠٠٠ نه قریب افرادیله جنوبه طوغری آقین ایدن بلغار اقوامی طونه نهرینی مختلف نقطه‌لردن کچه‌رك ومیسیا دیدکلری شمدیکی بلغارستانك بولندیغی اراضیی روما شرق ایمپراطورلغی الندن ضبط ایله بر دولت تشکیلنه موفق اوله‌رق تاعثمانلی پادشاهلرندن سلطان مرادخداوندکار زمانلرینه قدر پایدار اولمشلردر .

اشبو بلغار اقوامی دفعاتله روما شرق ایمپراطورلغنی تحت

تضییقه آله‌رق قسطنطنیه‌یه قدر تهاجمده بولندقلری کبی مذکور ایمپراطورلغك تحت اداره‌سنده بولنان ماکدونیا و خصوصیله مناستر حوالیسنی و بتون آرناؤدلقله تسالیایی استیلا ایله کسریه شهرینی پایتخت اتخاذ ایتمشلردر. فقط یکرمی یدی سنه صکره روما شرق ایمپراطورلغی طرفندن اخراج ایدلمشلردر.

بو کون ماکدونیانك هر طرفنده و ازجمله مناستر حوالیسیله آرناؤدلغك اکثری یرلرنده کورلمکده اولان بلغار اقوامی بو حوالینك اهالی اصلیه‌سندن اولمیوب اخراج اولندقلری صره‌ده‌ر و ماشرق ایمپراطورلغنه رعیه صورتیله تابع اوله‌رق قالمش اولنلرك نسللری اولدیغی تاریخچه مثبت بر کیفیتدر.

اشبو افاداتدن‌ده آکلاشلدیغی وجهله بورالرده ساکن عناصر مختلفه‌نك ماکدونیایه هیچ بر مناسبتلری اولمدیغی تظاهر ایدر.

بشنجی عصر هجری اواسطنه طوغری حضرت عیسی‌نك طوغوب بیودیکی و دین مسیحیی نشر ایلدیکی قدس شریف حوالیسنی اسلاملرك اللرندن ضبط و تسخیر ایله اول مقدس نقطه‌ده بر قدس قراللغی تشکیل ایتمك مقصدیله آوروپانك محال مختلفه و نقاط عدیده‌سندن طوپلانمش اولان یوز بیکلرجه اوروپا اهل صلیبی یونانستان و ماکدونیا و بحثنده بولندیغمز مناستر حوالیسنی اون آلتی سنه قدر استیلا ایلمشلردر.

هجرت نبویه‌نك یدنجی عصرینه طوغری آناطولیده اجرای حکومت ایدن آیدین حکمداری (بو حکمدارلق مسلمان اولوب

قوۂ بحریه‌سیله بحر سفیدی جولانگاه اتخاذ ایلمکده ایدی) امور بك عسکرینی دونمانسنه ارکاب ایله بحر سفیدده‌کی جزائرك بر قسمنی بای استیلاسنه اوغراتدیغی صره‌ده سلانیك ایله قترین آره‌سنده‌کی ساحللره‌ده عسکر دوکه‌رك وودینه ، یکیجه‌و مناستر ولایتی حدودینه قدر اولان حوالی‌یی استیلا ایله بر جولاندن صکره عودت ایتدیکی مرویدر .

هجرتك یدییوز اوتوز تاریخلرنده اسلاو اقوامنه منسوب اولان صربلیلر تحکم ایدرك قارپات طاغلرندن طونه‌یه قدر اولان اراضی‌یی استیلا یلمشلر وحکمدارلری بولنان استفان دوشان زماننده یوز اللی بیك کشی ایله صربلیلرك بوسنه و هرسك طرفلرندن بدأ ایله بتون ماکدونیا و تسالیا و آرناؤدلغی استیلا ایلدکلری صره‌ده مناستر حوالیسنی دخی اللرینه کچرمشلردر .

پرزرین ، پرلپه ، اوخری ، اسکوب ، و برات ، شهرلرینی پایتخت اتخاذ ایدرك عثمانلی پادشاهلرندن سلطان مراد خداوندکار خان غازی حضرتلرینك بو حوالی‌یی فتح ایتدیکی تاریخ اولان ٧٨٤ سنه‌سنه قدر پایدار اولدقلری تاریخچه مثبتدر .

مناسترك عثمانلولر طرفندن فتحندن اول صرب ایمپراطوری استفان دوشان طرفندن ووقاچین اسمنده برینك اوخری‌یه، مارقو اسمنده دیکر برینك دخی پرلپه‌یه قرال تعیین اولندقلری مثبتدر .

الیوم مناستر قضاسی ایچنده صربجه نامیله مسما بر چوق قریه‌لر موجوددر . برات شهرینك اسمنك دخی صربلره پایتخت

ایکن صرپلر طرفندن شهر مذکوره ویریلن بلغراد اسمنك مخفی اولدیغی ثابتدر .

هجرت نبویه‌نك ٧٨٤ تاریخنده جنتمکان سلطان مراد خان غازی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده روم ایلیده کائن اشتیب ، کوپریلی ، پرلپه ، مناستر جهتلرینك ضبطنه مأمور ایدیلان روم ایلی بکلر بکی تیمور طاش بکك تدابیر و همت غیورانه‌سیله تاریخلرده هه‌راقله نامیله بنام اولان مناستر قصبه‌سی عثمانیلرك ید استیلای عادلانه‌سنه کچمشدر .

مناستر شهری ، عثمانیلر طرفندن ضبطندن صکره صودن استفاده ایتمك مقصدیله دراخورك ایکی جهتنه بنا وانشا قلنمشدر ١٢٢١ تاریخ هجریسنه قدر یکیدن انشا اولنان مناستر شهری یالکز مسلمانلره منحصر قالوب پرلی خرستیانلرك کافه‌سی قشله‌لر قارشوسندن و شمدیکی استاسیون آرقه‌سنده بوری مجقا نامیله یاد اولنان کویده اسکان ایتدکلری ثابتدر .

سیاح مشهور (هوق بوقویل) ١١٨٦ تاریخ هجریسنده مناستردن کچدیکی اثناسنده [هراقله] دنیلان مناستر و [بیانیوم] دنیلان نوواق قصبه‌لرنده بسله‌نیلان بازکیر و قصراق و سائر حیوانات مونسه‌اوروپانك هرطرفنه‌وخصوصیله مجارستانه کوندرلمکده اولدیغی حالده شمدی بوکبی حیوانات و مواشی مجارستاندن مناستر و حوالیسنه جلب اولنمقده‌درکه ، مناستر اووه‌سنك حیوان یتشدرمکه اولان استعدادینك درجه‌سنی کوسترمکده‌در .

مناستر شهرینك مناستر نامیله توسیم قلنمسی دراخور صوینك صاغ جهتنده قرق بر کلیسا ایله مذکور کلیساره ایراد اولمق اوزره قرق بر دکرمن کذا صویك صول طرفنده یکرمی طقوز کلیسا ایله ایراد اولمق اوزره اوتقدار دکرمن موجود اولوب اولوقت اووه‌ده‌کی قرا اهالیسی یورطی کونلرنده مذکور کلیساره کلوب اجرای آیین ایدرلر ایدی . بو حالده شمدیکی مناستر شهرینك بولوندیغی دراخور بویی کلیسالرله مخاط اولدیغی ایچون شهره مناستر نامی ویرلمشدر .

دیکر بر روایته کوره مناسترك یوقاری جهتنده شمدیکی قره کوپرینك صاغ باشنده و بیوك رضا بك افندینك قوناغنك بولندیغی موقعده یورطی یعنی بازار کونلرنده مناستر اووه‌سنده‌که بتون قرا اهالیسنی استیعاب ایده‌بیله‌جك وسعتده جسیم بر کلیسا موجود اولمسندن طولایی شهره مناستر نامی ویرلدیکی ده روایت اولنمقده‌در .

مناستر شهرینك عثمانلیلر طرفندن افتحنه قالقیشلدیغی زمان مناسترلیلر عثمانلیلره قارشی برچوق کونلر محاربه و مخاصمات عدیده و شدیده‌ده بولندقدن صکره مقابله‌ده دوام ایده‌میه‌جکلرینی آکلایه‌رق صورتا بر معاملهٔ مهماننوازانه‌ده بولنمق و حقیقةً آتش پوسکورمکده اولان عثمانلیلری تسکین ایتمك فکریله مناستر کنارنده و شمال جهتنده الآن معمور و موجود بولنان اسفتی نه‌ده‌لا نام دیکرله سن نه‌ده‌لا نامیله بنام کلیسا جوارنده چادر قورمش اولان یکیچریلره اوتوز سکز حسناو مستثنا کنج قیزلریله انواع ما کولات

و مشروبات كوندرمشلردر [عثمانلیلرك اخلاقلرینی تجربةً بالالتزام غروبه یقین كوندرمشلردر] قیزلرك ورودلرنده عثمانلی اوردوسی قوماندانی بولنان تیمورطاش بك كلن مأكولات ومشروباتی یكیچری عسكرینه اكل ایتدردكدن وبالحساب مأكولاتك اون مثلی راده‌سنده بر مبلغ ایله هر برلرینه آیری آیری هدایا اعطا ایله تطییب خاطر ایتدكدن صكره كیجه قراكلغی تقرب ایتمش اولمق حسبیله تخلیه ایتدردیكی چادرلره بنات مرقومه‌یی یرلشدیره‌رك و هیچ بر كونا فنالق اولمامق و كندیلرینی خوف وخشیت استیلا ایتمامك مقصدیله هر چادر باشنه مسن یكیچریلردن امین نوبتجیلر دیكه‌رك تابصباح حسن محافظه‌لرینه و استراحتلرینه صوك درجه‌ده اعتنا ایلمشلر و ایرتسی كونی علی السحر ینه ایچلرندن اك امین ومسن اون یكیچری رفاقتیله شهره یقین بر مسافه‌یه قدر تشییع ایدرك سلامتلمشلردر.

مأمولك خلافنده قیزلرینه ایدیلان بو حرمت و رعایتدن فوق الحد ممنون وباخصوص عثمانلیلرك شوعفتپرستلكلرینه حیران اولان مناستر حكمداری قیزلرك ورودندن ایكی ساعت صكره مذكور سن‌نده‌لا كلیساسنك باش راهبی اولوب عثمانلیلرك قورقوسندن اوجه كلیساسنی ترك ایله شهره التجا ایتمش اولان نیقولا نام پاپاسی عثمانلی اردوسی قوماندانی تیمور طاش بكك حضورینه كوندروب طلب عفو و آمان والی الابد عثمانلی دولتنه استیمان ایده‌جكلرینی عرض وبیان ایتمشلردر. تیمور طاش بكده كندوسنه تسلیم اولان مناستر شهری اهالیسنه قارشو من غیر مأمول اجرای عدالت ایتدیكندن یوزی

نفس مناستر شهرندن و اون اوچی کویلر خلقندن اولمق اوزره ١١٣ کیشینك درحال شرف اسلام ایله مشرف اولدیغی مشهوردر .

مناسترك فتحنی متعاقب هر احتماله قارشی تیمور طاش بکك امریله مناستر قلعه‌سی اساسندن تخریب ایدلمشدر .

بو قلعه اکری دکرمن نامیله بنام دکرمنك آرقه‌سنده‌که بر تپه‌ده اولوب الیوم قلعه بایری نامیله یاد وتوسیم ایدلمکده‌در .

مراد ثانی وفاتح سلطان محمد حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده روم ایلینك هرطرفنده آسایش عمومیه‌یی تأمین و محافظه ایلمك مقصد خیر مرصدیله روم ایلی بکلر بکی نامیله بر مأمور تعیین اولنمشدرکه بومأمور بعضاً ادرنه‌ده و بعضاً صوفیه‌ده و بعض کره‌ده مناسترده اقامت ایتدیریلوردی . دها زیاده تأمین آسایش و تکثیر نفوس عثمانیه و اسلامیه مقصدیله‌ده ینه سلطان مشار الیهمانك زمان سلطنتلرنده آناطولینك قرمان و آنقره حوالیسنده متوطن اولان ترکمن عشیرتلری کویلری وخانه‌لری خلقیله روم ایلینك ادرنه ، سلانیك ، قوصوه ، مناستر ولایتلرینك مواقع مناسبه‌سنه نقل واسکان ایتدیرلمشلردرکه مناستر ولایتنده الیوم مشهودمز اولان قیالر اوواسنده‌کی ترك کویلرینك کافه‌سیله مناستر اوواسنده‌کی قینالی ، مسجدلی ، الکلر ، بوداقلر ، قنادلر ، شریفه‌لر ، حسن اوبه‌لر ، موسی اوبه‌لر وقرمان ودها بوکا مماثل ترك قرای مسلمه‌سی اهالیسی مذکور عشیرتلردن اولدیغی تاریخچه مثبتدر . بوکا مقابل روم ایلنده دخی فقط بلغار وروم دوشیرمه‌لرندن بر چوق کویلر خلقی آناطولی طرفلرینه

نقل ایله بوش قالان یرلره اسکان ایتدیریلەرك اتحاد عناصره پك چوق همتلر ایدلمشدر . آناطولیدن لاجل الاسکان روم ایلی طرفلرینه نقل ایتدیریلان اشبو ترکمنلرك متأهل ولمیانلرینه یرلیلرك قیزلرینی عقد ونکاح ایلمك واسلامیتی قبول ایدنلری ترك قیزلریله اولندیرلمك کبی سیاسیات ایله نفوس اسلامیەنك تکثیر وتوقیرینه عطف لحاظهٔ اهمیت ایدلدیکندن سکسان طقسان سنه ظرفنده ٣٥٠٠٠٠٠ مسلمان عثمانلینك روم ایلی قطعەسنده متوطن اولدیغی کمال شکران ایله کورلمش ایدی .

هر احتماله قارشی مسلمان عثمانلیلر دائما قلعەلر وقلەلر کبی مواقع مستحکمەنك درونندە اسکان ایتدیریلوب قبول رعیت ایلیان یرلیلره ایسه اطراف واروشلری تعیین وتخصیص قلنمشدرکه عثمانلیلر طرفندن اتخاذ ایدیلان بوتدابیر حسنەیی الك مشهور آوروپا مورخینی بیله تقدیر وتحسین ایلمکدەدرلر . یرلیلردن شرف اسلام ایله مشرف اولوب شجاعت و بسالت و عثمانلیلره صداقتلریله مشهور جهان اولان پلاز یعنی آرناؤد اقوامی‌ده اولوقت اووا کویلرنده ساکن اولوبده هنوز اسلامیتی قبول ایتمیان یرلی خرستیان اهالی‌یه نظارت متمادیەده بولنمق اوزره نقاط حاکمەیه کویلر بنا واراضیٔ مزروعه واورمانلر ومواشی اعطا ایدیلەرك یرلشدیرلمشلردر .

اتخاذ ایدیلان اشبو تدابیر حسنەده مراد ثانی وفاتح حضراتنك سیاستپرورلکلرینك درجەسنی تاریخ نقطهٔ نظرنده کوسترمشدرکه بوسایەده هم انضباط وآسایش داخلیٔ مملکت حقیله و تماماً تحت

تأمينه آلنديغی كبی همده هرdائم دولت عليه‌یی اشغال و تعجيزدن خالی قالمیان قره‌مان عشيرتلرينك روم‌ايلی‌يه نقلی سايه‌سنده آناطولی آسايشی‌ده تحت تأمينه آلنمشدر .

اليوم موجود اولوب مناستر شهری اطرافنده وطاغلر يماجلرنده وتپه‌لرنده كورمكده اولديغمز اوستره‌س . ذلوقوكن ، كيشـووا ، پورودين ، ديخووا ، ژينزوپول ، قاژانی ، دولنچه ، له‌را ، رامنا ، اسنه‌غووا ، ازميرنووا ، ده‌روه‌نيك ، اوبه‌دنيك ، سوهودول ، اورخووا ، پربيلچه ، ماقووا وامثالی كويلر بونلردر .

شايان تذكار اولان شوراسی‌دركه آناطولينك قونيه‌وقره‌مان وسائرمناسب محللرندن روم‌ايلينك نقاط مختلفه‌سنه متوالی برصورتده نقل‌واسكان‌ايتديريلان ١٠٢٠٠٠ نفوس تركمن عشيرتلری‌حقنده هيچ بر جبر وشدت كوسترلمديكی كبی كوكل رضالريله براقدقلری مسكنلرينك قيمتلرينك برقاچ مثلی راده‌سنده برر مبلغ تأديه ايدلدكدن باشقه مصارف راهيه‌لری دخی بو حوالی‌يه قدر مرفهاً كله‌بيله‌جكلری برطرزده تأمين ايدلمشدر .

كلان عشيرتلرك اسكانلری ايچون زرعه صـالح مزروعات وحيواناتيچون اورمان ومواشی وهربر احتياجاتی حاوی قريه‌لر واويغون مسكنلرويريله‌رك هردرلو رفاه سعادتلری تماماً تحت تأمينه آلنمشدر .

سياستاً روم ايلی حواليسـنده بوقدر همت وغيرتلر ايدن مشـارالیهمادن كرك فاتح سلطان محمد وكرك سلطان مراد ثانی

حضرتلری روم ایلینك مختلف نقاطنه اختیار سفر ایدرك هرطرفی تفتیش ایله سلب راحت ایلدکلری صره‌ده مناستر شهرینی‌ده تشریفله فاتح سلطان محمد حضرتلری اوچ ومراد ثانی حضرتلری سکز کون قدر قاله‌رق مناستر اهالیسنی شرف دیدارشاهانه‌لریله مشرف قیلمشلردر . اقامتلری ایچون دخی مناسترك قره اوغلان محله‌سیله امیر چلبی محله‌سنده اهالی طرفندن شاهانه مفروش مسکنلر احضار وتهیه ایدلمش واقامتلری اوانده هر اقشام وصباح مناسترك بتون اهالیٔ مسلمه وغیر مسلمه‌سی اقامتکاهلرینك اطرافنی احاطه ایدرك اوچر دفعه (پادشاهم چوق یشـا) دعای واجب الاداسنی ایصال کنکرهٔ آسمان ایلرلر ایدی. سلطان مشارالیهما حضراتنك اقامتلرینه مخصوص اولمق اوزره اهالی طرفندن احضار قلنان خانه‌نك مرحوم محمد بکك مخدومی مرحوم اسماعیل بکك خانه‌سی اولدیغی اغلب احتمالدر.

٩٠٨ تاریخلرنده دخی سلطان بایزید ثانی حضرتلری کذا مناستری تشریفله امر چلبی محله‌سنده مراد ثانی حضرتلرینه تخصیص قلنان مسکنده اقامت بیورمش مشار الیهه حقنده‌ده اهالیٔ مملکت طرفندن معاملهٔ احترامکارانه‌ده بولنلمشدر . مناسترده‌اوان اقامتنده بر کون پرلپه‌یه و ایکی کونده‌قیرچووایه کیدوب عوت بیورمشلردر. پادشاه مشار الیهك مناسترده اقامتلری مدتی معلوم دکلدر .

یاوز سلطان سلیم حضرتلری عجم شاهی شاه‌اسماعیل ایله چالدیران‌ده احراز ایلدیکی غالبیت نتیجه‌سنده ایرانی باشدن باشه استیلا ایتدیکی صره‌ده طهران واصفهانك اصحاب هنرو صنایعندن برچوق کیمسه‌لری

ممالك محروسه‌نك آناطولی و روم ایلیده‌كه ولایتنه مجرد نشر هنر و صنایع مقصد خیر مرصدیله نقل ایتدیردیكی صره‌ده مناستر ایالتنه دخی اصحاب هنر وصنایعدن ایكی ذاتی خانه‌لری خلقیله مرفهاً نقل ایتدیره‌رك مناستر شهرنده كندیلرینه مسكن ودكان وسرمایه ویره‌رك رفاه حاللرینی تأمین ایتمشدركه ذوات مومی الیهما صنعت و هنرلرینی مناسترده نشر ایدوب بتون ایالت خلقنی مستفید قلمشدر. مناسترده كموش تل ایشی معمولاتی میدانه چیقاران بونلردر .

مع التأسف مرور زمانله بو صنعت مهمه و نازكه اسلاملردن روم و اولاح عنصرینه كچمشدر .

١١٧٠ تاریخلرنده شمدیكی مناسترك قیوجیلر چارشوسنده ٢٥ دكان كموش تل اعمالیله مشغول اسلام اصنافی موجود ایكن بو كون هیچ بر اسلام صنعتكاری كورولمامكده‌در .

اصحاب هنر و صنایعدن اولوب ایراندن مناستره نقل ایتدیریلان اشبو ایكی ذاته ویریلان دكانلرك بریسی شمدیكی پروكار صالح افندینك بولندیغی مغازه ایله پكمزبازارندن اسحاقیه‌یه كیدركن كوپریدن كچدكدن صكره صول قوله كلن ساعتجی دكانی اولدیغی تخمین ایدلمكده و بابادن بابایه نقلاً واقع اولان روایاتدن مستبان اولمقده‌در .

١٠٩٠ تاریخلرنده سلطان محمد رابع حضرتلری ادرنه طرفلرنده بولندقلری صره‌ده سوركون آوی مراقیله ادرنه‌دن مناستره یكرمی یدی كونده آو مراقیله كلمش ایسه‌ده مناسترده قاچ

کون قالدیغی حقنده‌کی معلوماته دسترس اولنه‌مامشدر .

قانونی سلطان سلیمان حضرتلری ٩٤٤ تاریخلرنده وندیك دکزنده‌کی قپودان دریا خیرالدین پاشا دونمناسیله برلشمك اوزره آولونیایه کیتدیکی صره‌ده مناستردن کچمشدر . یالکز بر اقشام مناسترده و شمدیکی حکومت قوناغنك بولندیغی موقعده‌که اسکی بناده قاله‌رق مناستر اهالیسنی شرف دیدار شاهانه‌لریله مشرف قیلمشدر .

کرك عزیمت و کرك عودتنده بتون اهالی استقبال و تشییعنه چیقدقلری و مشارالیه حضرتلرینك مملکتك فقراسنه پك چوق انعام و احسانده بولندیغی مرویدر .

١١٢٥ تاریخلرنده سلطان احمد خان ثالث حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده عصری رجالندن صدر اعظم ودماد حضرت شهریاری نوشهرلی ابراهیم پاشا روم ایلی آیالاتی والیلکیله مناستری تشریف بیوردقلرنده حلیلهٔ عفت نشانلری فاطمه سلطان حضرتلری ده برابرلرنده ایدی . بونلره اقامتکاه اولمق اوزره قره اوغلان محله‌سنده و فاتح جامع شریفنك یقیننده و شمدیکی مدرسین کرامدن فضیلتلو احمد افندینك خانه‌سنك بولندیغی موقعده‌که بر بیوك قونان تخصیص قلنمشدر . اقامتی اوانده مناسترك شرقنده و شمالنده و شهرك آشاغی جهتنده‌کی پرنج زرعنه مخصوص اولان مزروعات متعفنه مناسترك هواسنی اخلال و اهالیسنی صحتمدن بیزار ایتدیکندن سلطان مشارالیهایه اهالینك بو بابده واقع اولان استرحام و استدعالری

اوزرینه مزروعات صحابنی برر برر حضورلرینه جلب و تارلالری قیمتلرینك ایکیشر مثلنی بالتأدیه مذکور اراضی ایله شهر آلتی و اوستی نامیله بنام کافهٔ اراضی‌یی مبایعه ایله مناستر اهالیسنك صغر حیواناتنه مرعا اولمق اوزره ترك و تبرع ایلمشدر . وقفنامه‌سی موجوددر . مع التأسف اشبو موقوف مرعا و اراضینك بر چوق یرلری بر مدت صکره مناستر دره بکلری طرفندن ضبط واستملاك ایدلمشدر . بوکون بو اراضی و مرعالر جوارنده الیوم موجود اولان کویلر اوریزار نامیله توسیم ایدیلورکه بلغارجه لساننده پرنجیلر دیمکدر .

خانم مشارالیهانك اشبو حرکات سماحتکارانه‌سی سایه‌سنده مناستر اهالیسی صیتمه کبی حستەلقلردن تخلیص نفس ایتمشلردر . مذکور موقوف مرعه‌نك وسطنه قریب بر محلده ١٣٠٢ تاریخ هجریسنده مجلس ادارهٔ ولایت قراریله اراده‌سی استحصال ایدیله‌رك بر قطعهٔ غیر مسلم قریه‌سی‌ده وجوده کتیرلمشدر . مناسترده‌قیش کیجه‌لرنده اجرا ایدلمکده اولان حلوه صحبتلریله حلوه طوپلرینی ایجاد ایدن و بر طاقم مرثیه‌لر اوقویه‌رق مناستر اهالیسنی کیجه‌لری خانه‌لری طولاشدیرمغه آلیشدیران ذوق و صفایه منهمك اولان مشارالیه ابراهیم پاشادر ، ١٠٧٧ تاریخ هجریسنده بابو نامنده براشقیا بشیوز نفر رفیقیله تاشیقه طاغلرندن مشعله‌لرله بی‌پروا کیجه کلوب مناسترك مشهور اولان بدستان قپولرینی قیره‌رق یتمش بیك غروشلق آقمشهٔ فاخره‌لر الدقدنصکره تفنك شادمانلغی ایدرك شهر خارجنه

فرار ایتمشلردر . او اقشام اهالی‌یه بر خوف عارض اوله‌رق مقاومت ایده‌مامشلردر .

١٢٢٠ تاریخ هجریسنده تپه‌دلنلی علی پاشانك بتون آرناؤدلق و یانیه و موره حوالیسنه حاکم اولدیغی بر صره‌ده معیتی خلقندن ٢٥٠٠ سلاحشور ایله کیجه اثناسنده کلوب هر کس اویقوده ایکن مناستر شهرینی باصه‌رق و مشهور بدستاننك قپولرینی قیره‌رق پك چوق ذیقیم اشیایی اخذ و سرقته فرار ایتمشلردر . و اصناف و تجارانك باغرینی یاقمشلردر ، بو بدستان شمدیکی بیوك ساعتك آرقه‌سنده‌کی بدستاندر بونلرك متجاسرلرندن بر چوغی مؤخراً اله کچه‌رك صلباً اعدام قلنمشلردر . هجرت نبویه‌نك ١٢٣٤ تاریخلرنده ده آرناؤد بکلرندن ارسلان و ولی بکلر معیتی افرادیله برلکده اولجه موره‌ده‌کی عاصی روملره قارشی واقع اولان بر محاربه‌ده فوق العاده ابراز صداقت و حسن خدمت ایتدکلرندن بخشله کندولرینه مقدار مناسب معاش اعطاسی ضمننده مناستره کلوب خانلره و دکانلره داغیلوب اقامت ایتمکده‌لر ایدی .

او صره‌ده بعض اجرآت و اصلاحات ضمننده مناستره کلمش بولنان صدر اعظم رشید محمد پاشا بونلری اسکاته پك چوق چالشمش ایسه‌ده بر درلو موفق اوله‌مدیغندن خیلی شرعیه و تدابیر عاجله اتخاذینه مجبور اولمشدر شویله‌که :

اشبو آرناؤد بکلرندن آرسلان بکی کنه وسنه قرداش و کنج اولان ولی بکی‌ده اولاد معنوی سلکنه ادخال ایتدیکنی

بیان ایدرك هر ایکیسنی اوصره‌لرده هنوز بنااولنمش ایکن شمدیکی خالده دارالمعلمین مکتبی اتخاذ قلنان حرم قوناغنه جلب ایله بو بابده‌کی مدعاسنی تأیید و انلری اقناع ضمننده کندو فامیلیاسنی بیله صاقلامیوب هر ایکیسنه کوسترمشدر .

و حتی بر سفره‌ده فامیلیاسیده موجود اولدیغی حالده طعام ایتمشلردر .

کیجه مصاحبت اثناسنده آرسلان وولی بکلرك عسکرینك مطلوبلری اولان معاشلرینك دخی مناسترك غربنده ویارم ساعت بعد مسافه‌ده دوله‌جك دینیلن مسیره‌ده ایرتسی کونی ویریله‌جك ضیافتی متعاقب اعطا ایدیله‌جکنی وعدو تأمین ایله‌مشدر. برطرفدن‌ده صدر مشار الیه معیتی قوماندانیله خفیاً بالمحاوره بوبابده‌کی تدابیر مقتضیه‌یی احضار ایلمشدر .

ایرتسی صباح کندولرنجه قناعت تامه حاصل اولان ارسلان و ولی بکلر معیتلری افرادیله قوناقدن چیقاره‌ق دیراخور اوزرنده‌کی قره کوپریدن و خانلر اوکندن بعدالمرور شرقی‌وقویه‌رق دوله‌جکه کیدرکن صدراعظم پاشا حضرتلرینك اثر تدبیریله خانلر اوکی دینیلن مسیره‌نك یوقاریسنده دکرمن آرقه‌سنده‌کی بغچه‌دیواری پوصو اتخاذ ایدیله‌رك ایدیلن آتشـدن آرسلان و ولی بکلرله دها بر چوقلری تلف ایدلمش سائرلریده دراخور نهرینك قارشوطرفنده‌کی بایرلره طوغرو فرار ایلمشلر و بو وجهله حادثه‌یه نهایت ویرلمشدر.

ارسلان بك ایله ولی بکك مزارلری یقین وقته قدر موجود

ایکن دراخور نهری آلوب کتورمشدر .

تاریخ هجرتك ۱۲٤۸ سنه‌لرنده اشقودره‌لی و اشقودره والیسی مصطفی پاشا صدر اعظم رشید پاشانك روم ایلی ایالتی والیلکی انضمامیله آرناؤدلغك اصلاحنه مأموراً مناسترده بولندیغی صره‌ده هر نصلسه آرالری آچیلمش اولدیغندن مومی الیه اشقودره‌لی مصطفی پاشا اشقودره و تیران حوالیسندن بر خیلی عسکر جلب و جمعله و پرزرین کوپریلی طریقیله پرلپه‌یه قدر کلمش مشار الیهی حربه دعوت ایتمشدر .

رشید محمد پاشا مناسترده‌کی عسکری مستصحباً پرلپه‌یه طوغرو اثنای عزیمتده اشقودره‌لی عسکرینه مناستر له پرلپ آره‌سنده الیوم (پوستو علینجه) نام قریه جوارنده راست کلوب وقوعه کلن شدتلی بر محاربه‌ده مغلوب اولان مصطفی پاشا اشقودره‌یه رجعت ایتمش ایسه‌ده تمادی ایدن تعقیب و محاصره نتیجه‌سنده نفسنی تسلیم ایتمکه مجبور اولمشدر .

استانبوله کوندرلدیکنده عفو و امان دیله‌یه‌رك مرحمت شاهانه شرف جلیلنه موفق اوله‌رق دها پك چوق زمان امور دولتده استخدام اولندیغی تاریخده مضبوطدر .

هجرتك ۱۲۱۹ تاریخلرنده مصری استیلا ایدن فرانسه ایمپراطوروژه‌نرال مشهوری ناپولیون بوناپارطك دفعنه مأمور اولان قواله‌لی محمدعلی آغا مصره کیدرکن آرناؤدلغك هر طرفندن کلیتلی باشی بوزوق عسکری طوپلادیغی صره‌ده رسنه‌دن ٤٥ اوخریدن

٩١ اوستروغه‌دن ٢٧ اوپاردن ٨٠ كوريجه‌دن ١٥٠ كسريه‌دن ٣٨ مناستردن ١٠٥ باشى بوزوق عسكرى كندوسنه رفاقت ايدوب يوز آغرتمش اولدقلرى تاريخچه مثبتدر .

١٢٧٩ تاريخنده مناسترده بر حريق كبير وقوعبوله‌رق مناسترك بتون چارشوسيله قسماً خانه‌لرى والحاصل مناسترك ثلثى يانمشدر . حريق اون ايكى ساعت امتداد ايتمشدر . بو حريق شمديكى تلغرافخانه‌نك ارقه‌سنده‌كى برميخانه‌دن باشلامشدر .

مناستر شهرنده موجود جوامع شريفه

اسحاقيه جامع شريفى

اليوم مناستر قصبه‌سى درونده‌كى محلاتده اوتوز يدى عدد جوامع ومساجد شريفه موجوددر .

اشبو جوامعدن متانت ورصانت وباخصوص زينت خارجيه وداخليه‌سيله بر تجليكى احرازايله ديكر جوامع شريفه‌يه ازهرجهت كسب رجحانيت ايدن ومناسترك تمام اورته‌سنده ودراخور نهرينك

تقریباً اوتوز قرق مترو بعدنده واداء صلاته پك مساعد بر نقطه‌ده بنا اولنمش اولان اسحاقیه جامع شریفی اولوب جنتمكان سلطان بایزیدخان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ۹۱٤ تاریخ هجریسنك ربیع الاخرنده سلانیك قاضیلكندن استعفا ایدوب توطن مقصدیله عائله‌سنی مستصحباً مناستره كلن اسحق افندی حضرتلری طرفندن بنا وانشا ایدلمشدر .

قاضیٔ مشارالیهك اقامت ایلدیكی خانه شمدیكی حالده مناستر اشرافندن اولوب ایكی سنه مقدم وفات ایدن نجیب افندی مرحومك اسحاقیه جامع شریفی قارشـوسنده‌كی اوتل اتخاذ قلنمش اولان خانه‌در .

افندیٔ مومی الیه جامع مذكور مزارلغنده ومناره‌سی خذاسنده مدفوندر . تاریخ وفاتی ۹۱۸ در .

قاضیٔ مشارالیه جامع مذكورك هر نوع مصارفنه قارشولق اولمق اوزره ۲۱۰ دكان و ۳۲۲۰۰۰ درهم زر خالص یعنی زمانمزك پاره‌سیله ۱٤٥۰۰۰ لیرا وقف و تبرع ایتمش ایسه‌ده مع التأسف متولیلر یدنده ضایع اولوب پك جزئی قالمشدر .

مفتی جامع شریفی

هجرت نبویه‌نك ۹۱۱ تاریخلرنده بنا اولنمش الیوم مفتی میدانلغی دینیلان محلده معمور بر جامع شریف موجوددر كه

جامع مذکور متوفی اسحق افندینك پدری عیسی فقهك اثری اولدیغی وقف نامه‌سندن مستبان اولمشدر . مشار الیه مذکور جامعه واردات اولمق اوزره ترکه بازاری رسومیله ١٢ دکان و ١٥ خانه وقف ایلمش ایسه‌ده اشبو موقوفات مرور زمانله جزئیاته انحصار ایتمشدر .

یکی جامع شریف

مناسترك چارشوسی ایچروسنده یکی جامع نامیله معروف برجامعشریف موجوددرکه جامع مذکور مناستر قاضیلکنه ٩٥٩ تاریخ هجریسنده تعیین ایدیلان قاضی محمود افندی طرفندن هجرت نبویه‌نك ٩٦٦ تاریخنده انشا وبنا اولنمش وجامعك جوانب اربعه‌سنده الیوم مشاهده ایدیلان دکاکین ومغازه وخانه ایله خان واوتللرك کافه‌سی جامع مذکوره واردات اولمق اوزره قاضیٔ مشارالیه طرفندن بنا ووقف ایدلمش اولدیغی حالده مع التأسف شونك بونك یدنده ضایع اولوب شمدیکی حالده اوقاف مذکوره پك جزئیاته منحصر قالمشدر .

حیدر قاضی جامع شریفی

مناسترك قره اوغلان محله‌سی دینمکله معروف نام محلده

وهجرت نبویه‌نك ٩٦٩ تاریخنده مناستر قاضیلکنه نقل و تعیین بیوریلان قاضی حیدر افندی طرفندن بنا وانشا قلنان جسیم و کارکیر برجامعدرکه مناسترك چیراپازاری دینیلان نقطه‌سندن چنکل قره‌غولی نامنی آلان میدانلغه قدر امتداد ایدن دکان وخان ایله خانه‌لرك کافه‌سی قاضی مشارالیه طرفندن ایراد اولمق اوزره جامع مذکوره وقف وتبرع اولنمش اسه‌ده کذا متولیلر یدنده ضایع اولوب جزئی قالمشدر .

قوجه قاضی جامع شریفی

مناسترك یکی حمام جوارنده قوجه قاضی دینمکله معروف جامعشریف دخی مناستر قاضیلکنه تعیین قلنان قاضی احمد افندی طرفندن هجرت نبویه‌نك ٩٣٦ تاریخنده بنا وانشا اولنمشدر . قاضیٔ مشارالیه مناستره کلیر کلمز اشبو امر خیرك حصولنه موفق اولمش وجامع مذکوره ایراد اولمق اوزره براغیلان برچوق واردات متولیلری یدنده ضایع اولمشدر . بو وارداتك نره‌لری اولدیغی تعیین ایده‌مامشدر .

بو درت جامعك بربرینه قریب زمانلرده یعنی ٣٠ سنه ایچنده انشا اولنوب جمله‌سنك بانیسنك قاضی بولنمسی حقیقهٔ تصادفات غریبه‌دندر .

حاجی بك جامع شریفی

برده مناسترك آشاغی سمتنده وآت بازاری نامیله یاد قلنان بازارك جاده‌سی اوزرنده کارکیر اوله‌رق جسیمجه بنا وانشا اولنمش حاجی بك جامعی دینمکله معروف برجامع دها موجوددرکه جامع مذکور مناستر دره بکلرندن اولوب زمانمزده‌کی پولیس وژاندارمه‌لق وظیفه‌سنه مشابه وظیفه‌یی ایفا ایله مناسترجه فوق‌الحد حائز نفوذ اولان واولوقت طه‌رق آغاسی عنوانی طاشییان حاجی محمود بك طرفندن هجرت نبویه‌نك ٩٢٨ تاریخنده بنا وانشا اولنمش وجامع مذکوره (٣٠٠٠٠) کیسه آقچه ایله (برکیسه بشیوز غروشدرکه زمانمز حسابیله یوز اللی بیك لیرا ایدر.) اون دکان واون خانه واردات اولمق اوزره مومی الیه طرفندن وقف وتبرع ایدلمش ایسه‌ده مع التأسف متولیلر یدنده ضایع اولدیغندن شمدیکی حالده اوقاف مذکوره جزئیاته منحصر قالمشدر.

اسکی جامع شریف

مناسترك کذا آشاغی قسمنده وترکه بازاری جوارنده اسکی جامع نام دیکرله سونغور چاوش بك جامعی دینمکله معروف برجامع شریف موجوددرکه جامع مذکور هجرت نبویه‌نك ٨٣٨ تاریخنده وسلطان مرادثانی حضرتلرینك اوان سلطنتلرنده امرای

عسکریه‌سندن سونغور چاوش بك طرفندن یکیدن انشا صورتیله تعمیر وترمیم اولندیغی جهتله سونغور بك جامعی نامیله شهرت بولمشدر .

سلطان مرادخان ثانی حضرتلری آقچه‌حصارده (قروواییا) تحصن ایدن مردیتا حاکمی ژان‌قاستریوتانك اوغلو آرناؤداسکندر بك اوزرینه اردو ایله کیدرکن امرای عسکریه‌سندن سونغور چاوش بك‌ده اردوی همایونه رفاقت ایتمش ایدی .

محاربه‌دن عودتده مناسترك لطافت موقعیه‌سندن پك خشنود قالمقله مناستره توطن ایچون سلطان مراد ثانی حضرتلرندن استحصال مساعده ایلمشدر مشار الیه سونغور بکك ایلك اقامتکاهنك قره‌اوغلان محله‌سنده الیوم سیمسارلق وظیفه‌سنی ایفا ایدن یهودی قوجونك خانه‌سی ویاقومشوسنك بناسی اولدیغی تخمین ایدلمکده‌در . وموما الیهك مناستره بر عمارتی‌ده اولوب هر سنه معجزه‌کانه اوچ آی یعنی رجب ، شعبان ، رمضان آیلرنده بغدای چورباسی وفوضله توزیع اولنمقده‌در .

مشار الیه سونغور بکك انشا ایلدیکی مذکور عمارت الآن مزجود وکریم بك حمامی دینمکله معروف حمامك آرقه‌سنده بر خانه‌دن عبارت اولوب مقامی دخی مذکور خانه درونده وچوربا طبخ ایتدیریلان اوجاق یاننده‌در . تبرك وزیارت اولنمقده‌در .

مشارالیه سونغور چاوش بك برکون طبخ ایدلمکده اولان چوربانك نفاستنی تفتیش ومعاینه ضمننده قزان باشنه کلدیکنده

قزان درونندەكی جسیم كپچەیی النه آلوب اوچ دفعه چوربایی
قاریشدیردقدن صكره كوزدن نهان اولدیغی اوراده موجود اولنلردن
برقاچ كشینك شهادتیله ثابتدر .

میر مشارالیهك اعمار وانشاسنه موفق اولدیغی مذكور جامع
وعمارته وبیوك برمصرف اختیاریله اساله ایلدیكی چشمه‌لره ایراد
اولمق اوزره دكان ، خان ، خانه ، باغ ، باغچه ، تارلا كبی پك
چوق واردات وقف ایدوب واردات مذكوره دیكر جامعلرك
وارداتی كبی اولدرجه ضایعاته اوغرامامشدر .

جامع مذكور كلیسادن محول اولوب مناستر فاتحی دها مراد
خداوندكار غازی حضرتلری زماننده یعنی مناسترك حین فتحنده
جامعه تحویل اولنمش ایدیسه‌ده حقیله تعمیر وترمیم كورمدیكندن
مشار الیه سونغور بك یكیدن انشا صورتیله تعمیر وترمیم ایتمش
اولدیغندن سونغور بك جامعی نامیله مشهوردر .

مناسترده موجود مدرسه‌لر

اسحاقیه مدرسه‌سی اولوب جامع مذكور اتصالنده‌در كه جامع
مذكور بانیسی بولنان اسحق افندی طرفندن ایلك دفعه اوله‌رق
انشا ایتدیرلمشدر . الیوم مدرس محترمی علمای بنامدن فضیلتلو
الحاج یحیی افندی حضرتلریدر .

یکی جامع شریف مدرسه‌سی جامع مذکور اتصالنده اولوب مذکور جامع شریفك بانیسی اولان قاضی محمود افندی طرفندن ایلك دفعه اوله‌رق بنا و انشا اولنمشدر مدرس محترمی علمای بنامدن فضیلتلو نظیف افندی حضرتلریدر .

ترکلر مدرسه‌سی اولوب مدرس محترمی علمای بنامدن فضیلتلو طرنوفچه‌لی محمد افندی حضرتلریدر بو مدرسه ایلك دفعه حاجی بك جامع شریفنك بانیسی حاجی بك طرفندن انشا اولنمشدر . بو کره‌ده مدرسهٔ مذکوره‌نك بر درسخانه‌سی مجدداً و ایکی اوطه‌سنك تعدیلاً متقاعدین کرامدن سعادتلو صالح بك افندی طرفندن انشا قلندیغی کمال شکرانله مستخبردر .

سونغور چاوش بك مدرسه‌سی اولوب جامع مذکور اتصا - لنده‌در مدرس محترمی فحول علمادن و عرفادن فضیلتلو الحاج محمد علی افندی حضرتلریدر . بو مدرسه‌نك طلبه‌لری واسطه‌سیله و اعانه صورتیله بنا اولندیغی مرویدر .

شریف بك مدرسه‌سی اولوب مناسترك اورته‌سنده و شریف بك جامع شریفی اتصالنده‌در. مدرسهٔ مذکور شریف بك طرفندن بنا و انشا ایدلمشدر. کرك جامع مذکورك و کرك مدرسهٔ مذکورك هر نوع مصارفنه قارشولق اولمق اوزره مشار الیه شریف بك طرفندن بر چوق واردات وقف اولمق اوزره براقلمش اولوب اوقاف مذکوره مناسترا اشراف افندن کنعان بك افندی طرفندن الیوم حسن اداره ایدلمکده‌در .

توفيقيه مدرسه‌سی اولوب مدرس محترمی فضيلتلو الحاج احمد افندی حضرتلريدر . بو مدرسه ربيعه‌اسمنده بر خاتونك خانه‌سی ايكن مدرسه اولمق اوزره وقف ايلمشدر . فقط صكره‌لری بوخانه يكيدن بنا اولنه‌رق مدرسه حالنه افراغ اولنمشدر .

فيضيه مدرسه‌سی اولوب حمزه بك محله‌سنده و اوچ شيخلر جامع شريفی اتصالنده‌در . مدرس محترمی علمای بنامدن فضيلتلو يكيجه‌لی محمد افندی حضرتلريدر . بو مدرسه‌نك محله اهاليسی طرفندن مؤخراً انشا قلنديغی بالتحقيق آكلاشلمشدر . بومدرسه‌نك بر خيلی اوقافی موجود اولوب حسن اداره ايدلمكده‌در .

قوجه قاضی مدرسه‌سی اولوب قوجه قاضی جامع شريفی اتصالنده‌در . ايلك بانيسی جامع مذكور بانيسی اولان قاضی احمد افنديدر . مدرس محترمی فضيلتلو ايكيجی زاده عبدالقادر افندی حضرتلريدر . بو مدرسه تاريخ انشاسندن شمدی‌يه دكين درت دفعه تعمير اولنديغی مثبتدر .

حيدر قاضی مدرسه‌سی اولوب جامع مذكور اتصالنده‌در . ايلك بانيسی قاضی حيدرافنديدر . مدرس محترمی فضيلتلو عبدالقادر افندی حضرتلريدر . بو مدرسه ايلك بناسندن صكره بش دفعه دها تجديد و تعمير صورتيله بنا و انشا قلنمشدر .

اشبو مدرسه مناسترده موجود مدرسه‌لرك ١١٠٠ تاريخ هجريسنده الك شهرتليسی عد ايديليور ايدی و تصادفی اوله‌رق بربرينی متعاقب تعيين قلنان مدرسين كرام حضراتنك تدريس

ایلدکلری درسلرده‌کی ممارسه و مهارتلرندن طولایی عادتا مدرسه اوطه‌لرینی استیعاب ایده‌میه‌جك صورتده طلبه‌سنك کثیر اولدیغی مشهوردر .

١١٨٠ تاریخ هجریسنده بو مدرسه‌ده هندسه و هیئت اوقوندیغی متواتردر .

مناستر ده‌کی اماکن امیریه وسائره حقنده معلومات

قرمزی قیشله

مملکتك یقین بر محلنده وهجرت نبویه‌نك ١٢٥٣ تاریخنده آیالت والیسی ومناستر ایله حوالیسی قوماندانی اولان کوسه احمد پاشا طرفندن قرمزی قیشله دینیلان پیاده قیشله‌سی بنا وانشا ایتدیرلدیکی کبی هجرت نبویه‌نك ١٢٦٠ تاریخنده‌ده بیاض قیشله دینیلان سواری وطوپچی قیشله‌سی بنا وانشا اولنمشدر .

آنجق قرمزی قیشله‌نك حین انشاسنده مناستر شهریله حوالیسنده موجود بولنان اوسته‌لرك کافه‌سی مناستره جلب قلنه‌رق قیشلهٔ مذکور انشا آننده متمادیاً استخدام ایتدیرلدکلری کبی عموم

مناستر اهالیسنك دخی طاش وطوپراق و آغاج ومالزمهٔ سائرهٔ انشائیه نقلیله مکلف وموظف قلندقلری وبالذات مشار الیه احمد پاشا دخی قیشلهٔ مذکورك حوليسی اورته‌سنده انشا ایتدیردیکی یوکسك برقله‌دن الندهکی قره‌بنا دینیلان تفنکیله وظیفه‌لرنده تکاسل ایدن اوسته‌لری تهدید وبلکه بو قبیل اوسته‌لردن برخیلیسنی‌ده بو اوغورده اتلاف ایلدیکی والحاصل مناستر اهالیسی ایله اوسته‌لرك قورقو وتلاشدن دولایی بالضرور واقع اولان سعی متمادیسی واحمد پاشانك تهدیدات متوالیه‌سی ثمره‌سیله سکز طابور عسکر استیعابنه کافی اوله‌بیله‌جك وسعتده فقط آلتی آی ظرفنده قیشلهٔ مذکورك هر برنواقصیله برابر انشا واکمال ایدلدیکی ضبط صحائف تواریخدر .

ینه قشله‌لر جوارنده ۱۲٦٤ تاریخ هجریسنده اعدادیٔ عسکری شمدیکی بنانك بولندیغی موقعده انشا و کشاد ایدلدیکی کبی هجرت نبویه‌نك ۱۲۷٤ تاریخنده رشدیٔ ملکی ، شمدیکی حالده یکی حمام جوارنده ونمونه مکتب ابتدائیسنك بولندیغی موقعده بنا و کشاد ایدلمشدر . و هجرت نبویه‌نك ۱۲۹۹ تاریخنده مناسترك وسطنده و حرم قوناغی اتصالنده رشدیٔ عسکری و هجرت نبویه‌نك ۱۳۰۱ تاریخنده و شمدیکی بولندیغی موقعده و صدر اسبق خلیل رفعت پاشانك والیلکی هنکامنده ده اعدادیٔ ملکی مکتبلری انشا و کشاد ایدلمشدر . هجرت نبویه‌نك ۱۳۰۲ تاریخنده خسته‌خانهٔ عسکری و ۱۲۹۳ تاریخنده قشله‌لر آرقاسنده و طابیه دینیلان محلك جوارنده

:

بولنان تپه‌لرده‌کی جبخانه‌لکلر و ۱۳۰۱ تاریخنده الیوم موجود بولنان حکومت قوناغی و ۱۳۲۵ تاریخنده دارالمعلمین کشاد اولنمشدر . بونلردن عسکری خسته‌خانه‌سیله عسکری رشدیه‌سی وحکومت قوناغی وجبخانه‌لکلر ودراخورك ایکی طرفنده انشا اولنوب شهرمزی تزین ایلیان ریختملر مرحوم احمد ایوب پاشانك والی و قوماندانلق زمانلرنده انشا اولنمش مؤسسات عالیه‌دندر .

مناستردن یانیه‌یه کیتمك اوزره وجوده کتورلمش اولان (طریق) دخی مرحوم مشارالیهك اك بیوك وعالی بر اثریدرکه مسئلهٔ ماضیه‌ده یونانه قارشو یانیه جهتنده‌کی موفقیتلرك بو سایه‌ده اولدیغنه هیچ شبهه یوقدر . خانلر اوکنده‌کی غربا خسته‌خانه‌سی و تیمار خانه و نظامیه قهوه‌سی جوارنده‌کی اصلاحخانه و شهرك آلت باشنده‌کی دری‌خانه و اون تموز جاده‌سنده‌کی شرق اوتلی مشتملاتیله برابر و اسحاقیه جامعشریفی جوارنده‌کی کتبخانه کریم پاشا بغچه‌سی و نزهتیه نام دیکریله اتحاد بغچه‌سی مناستر والیسی فریقان کرامدن عبدالکریم پاشا حضرتلرینك زمانلرنده فقط مجرد والئ مشارالیهك واقع اولان سعی و اجتهادیله انشا اولنمش مؤسسات عالیه‌دندر .

مناستره مأمور ایدیلان والیلر ایچروسنده مناسترك اعمار و احیاسنه موفق اولان و بر چوق اثرلریله مناستری تزین ایلیان ولاة سابقه ایچنده مرحوم احمد ایوب پاشا ایله عبدالکریم پاشا حضرتلریدر . جناب حق احمد ایوب پاشایه رحمت و عبدالکریم پاشا حضرتلرینه ده هر امورنده موفقیت احسان بیورسون . آمین

مناسترده موجود و زیارتگاه عام اولیای عظام و علمای کرام حضراتی

کیرخور بابا — [مناستره خور باقه کیرخور کبی ارپاقیر] ضرب مثلنك یادیسی اولان بر ذات عالی اولوب بتون مناستر اهالیسی موجودیتیله افتخار ایدر . مناسترك فتحندن صکره مناستری تشریف ایدن قیغوسز سلطان حضرتلری، دها حین فتحنده مناستری تشریف ایتمش اولان مشارالیه کیرخور بابا حضرتلرندن کوردیکی بر طاقم خارق العاده علامات و کرامات اوزرینه کندولرینه کردندادهٔ انقیاد و اطاعت اولهرق رتبهٔ ولایته واصل و خلقهٔ ارشادنده دها نیجه مریدان مرتبهٔ عرفانه نائل اولمشدر . مقامی مناسترك امرچلبی محله‌سنده‌کی بایر و مزارلغك زروه‌سنده و بر آغاج یقیننده تبرك اولنمقده اولدیغی کبی قبری دخی مقامنه ناظر اولان راخووه قریه‌سنده و یوکسك بر تپه اوزرنده‌در . کیرخور بابا حضرتلرینك مقام ابدی اتخاذ ایتمش اولدیغی موقع قلم میناکاریٔ قدرتله ایشلنمش انواع چمنزاری و منابع لایعد و لایحصی‌یی حاویدر . بو علویتك ولاسیما جذبهٔ الهی‌یه مستغرق اولان مشار الیه حضرتلرینك زیارتی قلوب ارباب عرفانه اك مقتدر شعرانك بیله تصویر ایده‌میه‌جکی مختلف و متنوع بر چوق حسیات معنویه براقیورکه حقیقةً زیره [مناستره خورباقه کیرخورکبی ارپاقیر] ضرب مثلنی یادایتدیرییور. مقامی اولان محلك جوارنده‌که آغاجك هر آقشام قنادیل عدیده

ایله تنویر و تزیین اولنمسی خلوصك درجه‌سنی و مذکور قندیللرك اك شدید وزان ایدن روزکارلردن بیله هیچ سونمامسی کراماتنی کوسترمکده‌در . رحمة‌اه علیه

مع التأسف قیغوسز سلطانك نره‌ده مدفون اولدیغی حقنده هیچ بر معلوماته دسترس اولنه‌مامشدر . یالکز مناسترده برچوق شهرلرده اولدیغی کبی مقامی اولوب زیارت و تبرك اولنمقده‌در .

جکر بابا

کیرخور بابا حضرتلرینك اك بنام مریدانندن کراماتی باهر وظاهر وجامع الکمالات والفضائل برعارف دریادل ایدی دنیاده هیچ اولادی اولمیان بر خاتونك بر کون جکر بابا حضرتلرینك حضور عالئ رشادتپناهیلرینه کلوب عرض نیاز وجناب واهب الآمالك کندیسنه براولاد احسانی استرحامه آغاز ایلمسی اوزرینه خاتونه برالما ویروب نصفنی کندیسی و نصف دیکرینی دخی او کونلرده حجازدن عودتنه انتظار اولنان زوجی طرفندن اکل ایدلمسنی امر وتوصیه ایلدی موصی الیها خانه‌سنه عودتله المانك نصفنی اکل ایدرك زوجنك ورودینه انتظار ایتمیوب نصف دیکرینی دخی یمسی اوزرینه حامله اولوب مدت حمل بعدالمنقضی بر ارکك اولاد تولید ایلدی خارق العاده اولان بو حالاتی مشاهده ایلیان وهنوز دائرهٔ مدنیته کیرمیان مملکت اهالیسی بو کیفیتی افترایه حمل ایله اولوقت اشراف

اهالیدن اولوب فوق‌الحد حائز نفوذ اولان ومناسترده حاجی بك جامع‌شریفنك بانیسی بولنان محمودبکك اثر تشویق وارامی اوزرینه اشبو ولد جکر بابادن حاصل اولدی دیه هم تجدن کلوب سرایه منسوب اولان خاتونك قوجه‌سنی اغضاب وهمده زاویه‌سنده پوست نشین اولان جکر بابا حضرتلری علیهنده تنظیم ایلدکلری برمحضر عمومی‌یی عرض عتبهٔ علیا ایلدیلر . تقریباً بر ماه صوکره جکر بابا حضرتلرینك اعدامنه دائر تاتارلرله مناستره کلن فرمان همایون اوزرینه بالجمله اهالیٔ مملکت جکربابانك صورت اعدامنی رأی‌العین کورمك ایچون شمدیکی میری چایرلری ایچنده طوپلانه‌رق اسکی خسته‌خانه یعنی سواری آلاینك اقامتنه تخصیص قلنان قشله‌نك بولندیغی موقعه کلدیلر .

جکر بابا حضرتلری مریدانك حالنی ومرتبهٔ کمالنی برای افهام آنلری بر آره‌یه جلب وجمع ایله ایچکزدن بنم ایچون کیم قربان اولور دیه واقع اولان سؤالنك جوابنده هنوز عنفوان شبابنده سالك جلیل طریقته داخل و جکر بابا حضرتلری کبی بر ذات عالینك انفاس قدسیه‌سنه نائل اولان آتی‌الترجمهٔ حال حسن کشفی افندی حضرتلری قیام ایدرك (بن یا سلطان) جوابنی ویرمسی اوزرینه مشار الیه جکربابا حضرتلری‌ده همان لابس اولدیغی خرقه وتاج وکمرینی چیقاروب حسن کشفی افندی‌یه الباس ومقامنه اجلاس ایتدیروب کندیسی خلقهٔ مریدانه داخل اوله‌رق عاقبت مصلحته انتظار ایلدی . بر منطوق فرمان همایون حسن کشفی افندینك

آتیده بیان قلنه‌جغی وجهله واقع اولان شهادتندن صکره جکر باباننک دخی عینی کونده روح پرفتوحی عالم لاهوته پرواز ایلدی . رحمة الله علیه . طابیه دیبلان محلده مدفون اولوب قبری زیارتکاه خواص وعوامدر .

بو محلده وقتیله شمیمی درکاهی موجود اولوب جکر بابا حضرتلری شمیمی حضرتلرندن دخی اخذ انابت ایلدیکی مرویدر. جکر بابا حضرتلرینک کنیهٔ شریفه‌لری حقنده هیچ بر معلومات تاریخیه‌یه دسترس اولنه‌مامشدر .

حسن کشفی حضرتلرینک (بن یا سلطان) جوابی اوزرینه جکر بابا حضرتلری‌ده سنك هیچ برکون قربانك اکسیك اولمسون فقط جکری‌ده بنم اولسون سوزیله مقابله ایلمشدر سنه‌ده بهمه‌حال ٣٦٥ عدد قربان حسن بابا تربه‌سنده ذبح ایدلدیکی وجکرلری‌ده جکر بابا حضرتلرینك قبرنده‌کی آغاجه کتوریلوب تعلیق قلندیغی تربه‌دارلرك افاده‌سیله ثابت اولمقده‌در .

صاحب الکشف والکرامات حسن کشفی افندی حضرتلری

مناسترجه حسن بابا نامیله معروف وشرف المکان بالمکین منطوقنجه ومناستر اهالیسنجه موجودیتلریله افتخار اولنور بر ولیٔ کامل وعماندر .

جكر بابا حضرتلرینك انفاس قدسیه‌سیله کنج یاشنده ارشاد ایدیله‌رك حائز مرتبهٔ کمال اولان بوذات عالی (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر اوله‌رق فدای سر وجانی جانه وبلکه جهانه منت عدیله آتیده برتفصیل بیان قلنه‌جغی وجهله مرشدینك یولنه قربان و ....

« حسینی‌مشرب اول برجان‌ایچون خوف ورجادن کچ »
« فضای کربلای عشقه کیر مردانه مردانه »

منطوقنجه جکربابانك مقامنده مشارالیه حضرتلرینك صورتنه تمثل ایدرك راه عشقه پویان اولدی .

جکر بابانك اعدامنی کورمك ایچون حاضر اولان اهالی‌ایله اعدام فرمانی حاملاً درسعادتدن ورود ایدن مأمورلر الیوم تعبیه دینیلان محلده‌کی درکاهه کلوب فرمان همایونی اوراده تلاوت ایلدکلری صره‌ده میری چاپرلرنده بیکلرجه اهالی طوپلانه‌رق عاقبته انتظار ایتمکده ایدیلر وجکر بابا حضرتلرینك مقامنده اوتوروب متوکل اولان حسن کشفی افندی حضرتلری نتیجهٔ امره انقیاد ایله شهادته آماده ومنتظر اولدی . درکاهك آشاغیسنده واسکی خسته خانه یعنی سواری آلاینك اقامت ایلدیکی قشله جوارنده مشارالیه حضرتلرینی کوتوروب شهید ایلدکلرنده کندیسندن حلاج منصور واشرف رومی کبی جالب حیرت برصورتده خارق‌العاده برطاقم علامات وکرامات ظهور ایلدی‌که حقیقتده عدم وصوللرندن دولایی (العوام کالهوام) اولان اهالئ مملکت وخصوصیله استانبولدن

کوندرلمش اولان مأمورلری تعجب و حیرت ایچنده براقدی وشاشقینلقدن هرکس یره میخلانمش کبی قالدی اشبو امری ایفا ایلدکلرینه بیك دفعه ندامت ایلدیلر . زیرا مشار الیه حسن بابا حضرتلری سر مبارکنی قولتوغی آلتنه آلوب مشهدندن تا تربهٔ مبارکه‌سی اولان مقام مخصوصنه قدر — که یارم ساعت برمسافه‌دن عبارتدر — یورومکه باشلادی بو کرامت باهره‌یی و بو وقعهٔ حیر تبخشایی مشاهده ایلیان اهالی ومأمورلر فوق العاده مأیوس ومکدر اولدیلر. اولوقت درآخور نهری حسن بابا حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌لرینك بولندیغی مقامدن کذران ایتمکده اولدیغی جهتله ید مبارکیله واقع اولان بر اشارت روحانیه ومعنویه‌سی اوزرینه نهر الیوم حال حاضرده‌کی خط جریانئه رجوع ایدرك اتخاذ ایلدیکی مقام مبارکنده شهیداً تارك کارزار عالم فانی و واصل رحمت یزدانی اولدی . رحمة الله علیه ورحمةً واسعه .

مأیوساً درسعادته عودت ایدن مأمورلر کیفیتی عرض عتبهٔ علیا ایلدکلرنده پادشاه عالمپناه حضرتلری که او صره‌ده فاتح بغداد سلطان مراد خان رابع حضرتلری تخت سلطنتده ایدی فوق الحد متأثر اولوب بویولده اغفال ایدلمش اولدیغندن طولایی پك چوق کیمسه‌لری معاتب طوتدقدنصکره تربهٔ مبارکه‌سنی جیب همایوندن غایت مزین بر صورتده بنا ، و اتصالنده برزاویه ایله برده جامع شریف انشا ایتدیردی که . الیوم موجوددر .

اشبو جامع شریف اوچنجی اردو قوماندانی مشیر مرحوم

فضلی پاشا طرفندن کوزلجه بر صورتده تعمیر ایدیلەرك حسن بابا جامع شریفی نامیله یاد اولنور . حصول مراد ایچون هر وقت وعلی الخصوص عید اضحانك عرفەسنده بر خیلی قربانلر تربۀ مبارکەسی اتصالندەکی مذبحەدە ذبح اولنورکه بوندن مناستر فقراسی خیلی استفاده ایتمکدەدرلر. جکربابانك واقع اولان امر و توصیەسی اوزرینه ذبح ایدیلن قربانلرك جکری جکر بابانك قبری جوارندەکی آغاجلره کتوریلوب حیوانات اکل ایتمك ایچون تعلیق اولنور . کندیسی مناسترلیدر. زواری هیچ اکسیك دکلدر. واثنای زیارتده انسانك تویلری اورپرمامك قابل دکلدر . بوده مشارالیهك بیوکلکنه اك بیوك بر دلیلدر .

اونجی قرن هجری رجالندن اولدقلری ده بعض طومارلرده کورلمشدر . رحمة الله علیه .

مشارالیه حضرتلرینك تربۀ شریفلرینه تبرکاً ۱۲۲۳ تاریخندن بالاعتبار ۱۲۸۰ سنۀ رومیەسنەقدر هرسنه مصر خدیویت جلیلەسندن صندوقۀ مبارکەسنەذی قیم اولمق اوزره پوشیدەور و د ایتمکدەایدی. تربۀ مبارکەسی زیارتکاه عام وخاصدر. تربەنك اتصالندەکی زاویەده الیوم طریقت نقشبندیه مشایخ کرامی سجاده نشین اولوب ایام مخصوصەسنده آیین طریقت نقشیەیی اجرا وحسن بابا حضرتلرینه مشایخ مشارالیه تربەدارلق خدمتنی ده ایفا ایتمکله مباهی اولورلر. ذوات مشارالیهمدن کبر خور بابا و جکر بابا و حسن بابا حضراتی مناستر شهرینك حاکم نقطەلرنده و بر مثلث تشکیل ایدەجك وضعیتده مقاملرینی احضار

ایلمشلردرکه شایان دقت و مناستر ایچون موجب افتخاردر . هر آن زیارت ایدملری توصیه اولنور .

امینی سلطان

ناسلیچ قصبه‌سی اهالیسندن و مظنهٔ کرامدان برذات عالیدر . ۱۰۰۷ تاریخ هجریسنده مناستری تشریف ایدرك لطافت موقعیه‌سندن پك محظوظ قالدیغی جهتله وطن ثانی اتخاذ ایله اختیار اقامت ایلمشیدی . اخیراً حلاج منصور کبی کندیسنده خارق العاده برطاقم علامات و حاللر مشاهده اولنه‌رق وقتك علماسی طرفندن ویریلن فتوالر و ایدیلان اصرارلر اوزرینه قصبه‌نك خارجنه کوتوریلوب الیوم سرای حمامی دینیلن و خرابه‌لری مشاهده اولنان نام محلده شهیداً ترك عالم فانی و ارتحال سرای جاودانی اولمشدر . وصیتی موجبنجه قبری دوله‌جك جوارنده‌کی تربهٔ مخصوصنده تبرك اولنمقده‌در . مشارالیه حضرتلری شهادتی کوننك اقشامی وطنی اولان ناسلیچ قصبه‌سنده‌کی خانه‌سنه کیده‌رك حال حیاتده بولنان همشیره‌سی شرف قدومندن فوق الحد محظوظ اولوب کمال مسرورتندن او اقشام اقربا و تعلقاتنی دعوت ایدرك طعام تدارك و استحضارنده ایکن شهید مشار الیه دخی همشیره‌سنه معاونت و خدمتده بولنور ایدی . حتی بر طوپراق تپسی اوزرینه قونیلان اتمك حموری مبارك اللریله یوغوررر ایدی . او اقشام واقع اولان دعوته اجابت

ایلمش اولان بر چوق مسافرلرله برابر سفره‌یه اوطوروب آثار مهماننوازی‌یی ابراز و اظهار فقط اکل طعامدن احتراز ایتمکده اولدیغنی کورن مسافرلره بعض معذرت مقبوله درمیان ایلمش ایسه‌ده هیچ کیمسه طرفندن نظر اعتباره آلنمدیغی کبی مسافر و بالخصوص همشیره‌سنك واقع اولان ابرامی اوزرینه ناچار حضورده‌کی یمکدن بر لقمه آلمغه مجبور اولمشیدی . آنجق یمکی اکل ایتدکدن صکره همشیره‌سنه خطاباً . بو قدر تضییق وابرامکز اولماسیدی هر آقشام کلیردم دیه‌رك کوزدن نهان اولمشدر . خارق العاده اولان بو حالاتك حقیقهٔ مناسترده وفاتندن صکره واقع اولدیغی ناسلیچ حکومتنجه بالتحقیق ثابت اولمشدر .

اتمك حمرینی یوغوردیغی طوپراق تپسی خانهٔ مخصوصنده الیوم موجود اولوب هر درد ایچین شفا اولدیغی مرویدر . رحمة الله علیه

مشار الیهك ناسلیچ اهالیسنجه قدر و قیمتی پك بیوك اولوب روحانیتلرندن استفاضه اولنمقده‌در .

یمینی سلطان

مشار الیه حضرتلری هجرت نبویه‌نك طقوزنجی عصری رجالندن و آق یازیلی سلطان حضرتلرینك خلفاسندن کرامتی ظاهر و باهر بر ولیٔ کاملدر . اسمی حافظ اوغلی درویش محمددر .

هجرتك ٩٤٠ تاريخنده قانونی سلطان سلیمان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده مناسترده شهیداً ترك عالم فانی اولمشدر . سلطان مشارالیهك صورت شهادتی حقنده هیچ بر معلوماته ظفریاب اولنه‌مامشدر . قبری مناسترك آشاغی جهتنده و تربه جوارنده و شمدیكی « سن نه‌ده‌لا » نام دیكری « اسقفی نه‌ده‌لا » دینیلان كلیسانك جناحنده و نمونه چفتلكنك بر ترلاسی ایچنده اولوب تبرك و زیارت اولنمقده‌در. سلطان مشارالیه عموم مناستر اهالیسنك حرمت مخصوصنه نائل اولمش بر ولیٔ كامل ایدی . مناستر ده اوان اقامتنده وهجرت نبویه‌نك ٩٢٥ سنه‌سنده مدح امام علی المرتضی رضی اله عنه افندیمز حضرتلرینی حاوی و ٧٣٦٠ بیتی محتوی تألیفنه موفق اولدقلری « فضیلت » نام كتاب مستطابی آثار مقبوله‌دندر . رحمة اله علیه

تیز ویرن بابا

مشارالیه حضرتلرینك كنیهٔ عالیلری ذكریاافندیدر . قبری مناسترده یكی حمام جوارنده تبرك اولنان بر ذات عالیدر . قبرنده‌هر كیجه قندیل یانمسی خلوصنك درجه‌سنه‌دالدر . مشارالیه اوخریده دفین خاك عطرناك اولان الشیخ امام حیاتی حضرتلرینك منتسبیندن واصل مرتبهٔ كمال اولان مریدانندن اولوب مرحوم پتوراق ذكریا افندینك اجدادندندر .

یومروق بابا

کیرخور بابا حضرتلرینك مقامی اولان تپه اوزرنده اکری دکرمنه ناظر محلده قبری زیارتاولنور مظنه‌دن بر ذات عالیدر . هویتی قطعی بر صورتده معین اولمدیغندن ترجمهٔ حالنه دسترس اولنه‌مامشدر .

صابونجی زاده

مظنهٔ کرامدن بر ذات عالی اولوب قره اوغلان محله‌سنده مدفوندر . زیارتکاه عام و خاص اولوب ترجمهٔ حاللرینه اقتران اولنه‌مامشدر . یالکز اسملرینك حسن و حسین اولدقلری و غزاتدن بولندقلری روایت اولنمقده‌در .

علی دده

مشارالیه طریق نازنین ددکانندن و مظنهٔ کرامدن بر ذات عالیدر . ترجمهٔ حالنه دائر اولان روایتلر یکدیکرینی مناقض اولدیغی ایچون هویتی قطعی بر صورتده معین دکلدر . حقنده ویریلان فتوای شریف اوزرینه مناسترده شهیداً ترك عالم فانی ایده‌رك قبری تربه‌جوا-رنده نمازکاهه قریب بر محلده‌در . اهالیجه ایدیلن تجاربه نظراً قبری تبرك اولنمقده‌در .- رحمةاه علیه

قواق بابا

مشارالیه مظنهٔ کرامدن بر ذات عالیدر . کنیه‌سی صلاطاش مکتب ابتدائیسی معلمی حاجی امین افندیدر . کوسه احمد پاشا طرفندن قرمزی قیشله انشا اولندیغی زمان محلی مزارلق اولمق حسبیله تملر قازلدیغی صره‌ده اون ، اون بش سنه اول وفات ایتمش اولان بو ذات محترمك کفنی و جسدی هیچ بوزولمامش اولدیغی حالده بولنمش اولدیغندن علمانك مشورتیله و کوسه احمد پاشانك مساعده‌سیله جسد مبارکی شمدیکی شفق قرائتخانه‌سی آر- قه‌سنده تهیه ایدیلن مقبره‌یه نقل و دفن ایدلمشدر. باشی اوجندرکز ایدیلن قواقدن طولایی قواق بابا نامیله توسیم اولنمقده‌در. زیارتگاه عامدر . هرکیجه قندیل یاقلمقده‌در . بو ذات عالینك وحمزه بك محله‌- سنده قورت دره‌سی کوپریسی جوارنده دفین خاك عطر ناك اولان ذات محترمك هر حالده مظنهٔ کرامدن اولدقلری معلوم ایسه ده ترجمهٔ حاللرینه مع التأسف حقیله اقتران اولنه‌مامشدر .

حسین بابا

طریق نازیندن ۱۲۹۰ سنهٔ هجری رجالندن عارف و کامل بر ذات اولوب مناسترلیدر . علوم آلیه و عالیه‌یی مناسترده بعدالتحصیل طریق نازینه داخل و حائز اولدیغی کمالاتی سائقه‌سیله « بابا » لق رتبه‌سنه نائل اولمشدر .

بر مدت حسن بابا حضرتلرینه تربه‌دارلق وظیفه‌سنی ایفا و اخیراً کاملاً علائق دنیویه‌دن تجرد و انقطاع ایدرك زاویهٔ مخصوصه‌سنده ارشاد عباد ایله مشغول اولمش کندوسندن بعض حاللر ظهوریله ۱۲۹۰ سنه‌سی کانون ثانیسنك اون اوچنجی کونی ارتحال ایلمشدر . قبری زاویهٔ مخصوصنده تبرك اولنمقده‌در .

اوچ شیخلر

مشارالیهم حضراتی رجال حلوتیه‌دن و اوخریده دفین خاك عطر ناك اولان قطب العارفین امام حیاتی حضرتلرینك منتسبیننده‌ن واصل مرتبهٔ کمال اولمش اوچ ذات عالی اولوب مناسترك حمزه بك محله‌سنده‌کی زاویهٔ مخصوصنده قبرلری تبرك وزیارت اولنمقده‌در . زاویهٔ مخصوصه بر خانه ایچنده اولوب خانه‌نك درونند‌ه وقتیله بنا و انشا ایلدکلری درکاهك خرابه‌لری و الیوم متولیلری یدنده بر خیلی اوقافی موجوددر . بریسنك اسمی ابراهیم دیکرینك عبدالکریم اوچنجیسنك احمددر . مشارالیهم حضراتی طرفندن محله‌ده اون یدی خانه وقف براقلمش ایسه‌ده متولیلری یدنده ضایع اولمشدر .
رحمة الله علیهم

قله‌لی

حمزه بك محله‌سنده واوچ شیخلر جوارنده‌قله صاحبی مظنهٔ

كرامدن صاحب الكرامات حاجی محمود افندی حضرتلریدر .
بو ذات عالی هجرت نبویه‌نك ۱۰۳۸ تاریخنده و سلطان مراد
خان رابع حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده مناستر ده مفتی اولوب
علم ظاهر و باطنده یر طولاسی اولدیغی کبی ظاهراً علمانك و مناستر
اهالیسنك رجای و اقعلریله مفتیلك وظیفه‌سنی درعهده ایتمشدی .
فقط باطناً خانه‌سی درونده الیوم بناسی موجود وکارکیر اوله‌رق
انشا ایدلمش اولان قله ایچنده‌کی چله‌خانه‌سنده کیجه کوندور
اوراد و اذکار و بعض مؤلفات ایله امرار حیات ایلمکده ایکن
رتبهٔ ولایته واصل اولان بو ذات عالی کیجه‌نك برنده رجال‌غیب
ارلرینه قاریشوب ظاهراً کوزدن نهان اولمشدر .

مشارالیهك الیوم کرامتی ظاهر و باهر اولوب خرقه و تاج
و کمری قله ایچنده زیارت و تبرك اولنمقده‌در . رحمة‌الله‌علیه

هجرت نبویه‌نك ۱۲۸۰ تاریخنده اسبق ضبطیه ناظری حسنی
پاشا مرحوم مناستر والیلکنده بولندیغی صره‌ده نفوذ فوق‌ـ
العاده اصحابندن بولنمسی حسبیله قله‌سی ایچنده موجود بولنان
مؤلفاتنك کافه‌سنی جبراً اخذ ایلمشدر. آثارینك شو دوردلارای ترقی
و حریتده عالم‌مطبوعاتده انتشار ایده‌مه‌مسی شایان تأسف احوالدندر .

بغدای پینکاری

مناستر‌ك بیویوده محله‌سنده و خاتونیه جامعی قارشوسنده

بر سوقاغك ایچنده‌كی خانۀ مخصوصنده قبری تبرك و زیارت ایدیلان مظنۀ كرامدن بر ذات عالیدر . قبری دیبنده زلال صافی بر منبع جریان و ١٢٦٥ تاریخ هجریسنده شو منبع خالصدن بغدای نمایان اولدیغندن بین الاهالی بغدای پیكاری نامیله یاد اولنور .

شو منبع خالصدن نوش ایلیان خسته‌كان تازه حیات بولور . زوارینك هیچ بر كون اكسك اولمدیغی قبرینك بولندیغی خانه صاحبلری سویلمكده‌در . ترجمۀ حالی حقنده هیچ بر معلوماته دسترس اولنه‌مامشدر .

چتین خلیل بابا

١١٥٠ سنۀ هجریه‌سی رجالندن صاحب الكشف والكرامات بر ذات عالی اولوب بتون مناستر اهالیسنك حرمت مخصوصه‌سنه نائل اولمشدی .

تجاردن حاجی امین افندینك بر كون دكاننه كیدوب اورادن كچمكده اولان بر میخانه‌جی چیراغی واسطه‌سیله بر شیشه مسكرات جلب ایتدیروب بلده مفتیسی افندیده موجود اولدیغی حالده ایچمسنی حاجی امین افندی‌یه تكلیف ایدر مفتی افندینك ردی اوزرینه چتین بابا‌ده آثار جلال ظهور ایتمسیله شیشه‌یی دكان ایچروسنه شدتله اوروب قیرار قطرقط دكانك درونی و مفتی افندی ایله حاجی امین افندینك اوست و باشلری تماماً كل یاغی قوقوسی كسیلیر ودها خارق العاده پك چوق حاللری واردر .

محمود بابا

اليوم لوقنطه درکاهی دیتیلان رفاعی درکاهنده مدفون بر ذات عالیدر . سلطان سلیم خان ثانی یه ندیم اولان برادری سایه‌سنده پك چوق ثروته نائل اولدقدنصکره مناسترده اختیار انزوا و مؤخراً بناو احیا ایلدیکی درکاه اراضیسنی اشترا ایله بوراده انشا ایلدیکی عالی بنالرده ۳۵ سنه‌قدر امرار حیات ایلدکدن صکره بر اشارت معنویه اوزرینه بر جمعه کونی حاکم و اشراف بلده‌یی دعوت ایدرك و کندیسی ده درویشانه مخصوص اولان عبادت لباسنی کیه‌رك بالجمله املاکنی و نقد موجودی اولان ۹۰۰۰ آلتون آقچه‌سیله ۲۰۰ جلد کتب نفیسه‌سنی حسبة لله وقف ایلدیکنی بیان ایلیوب اولوجهله تسجیل ایتدیردکدن واوچ سنه‌قدر بووجهله عبادات وطاعات ایله اوقات‌کذار اولدقدنصکره وفات ایتمشدر . رحمة الله علیه

نعمان بابا

طریقت نقشبندیه خلفاسندن صاحب الکرامات بر ذات عالی اولوب مناسترلیدر علوم رسمیه‌و الهیه‌یی عبداللطیف وحاجی سیدو بلبل افندیلر حضراتندن اخذ ایله واصل کمال اولمش و برخیلی مدت ارشاد عباد ایله مشغول اولدقدنصکره ۱۲٤٤ تاریخنده وفات ایدوب اسحاقیه جامع‌شریفی مناره‌سی دیبنده مدفوندر .   رحمة الله علیه

محمود بابا

خانلر اوکنده‌کی رفاعی درکاهنده مدفون بر ذات عالیدر . بوذتك مناستره تشریفلرنده الیوم مدفون اولدیغی محلده درکاهدن هیچ بر اثر یوق ایکن بوراده یاپه‌بیلدیکی بر قولبه‌ده اختیار انزوا و وفاتنه یقین جوار قبرستانده بر خیلی کون قبر حفر ایدرك ینه احضار ایلدیکی قبری ترك ایله دیکر بر محلده حفره مبادرت ایلمسی اوزرینه بو بابده سؤال ایدنلره قبرمی یاپیورم لکن قومشوسی ایی چیقمدیغندن ترك ایلدم جوابنی اعطا ایله نهایت قولبه‌سی ایچروسنده و ۱۲٦٥ تاریخنده احضار ایلدیکی قبره کیروب ارتحال ایلمشدر . رحمة اه علیه

حاجی ابراهیم افندی

علمادن و طریقت علیهٔ نقشبندیه خلفاسندن بر ذات عالی اولوب مناسترلیدر. درعلیه‌ده اکمال تحصیلدن صکره مناستره‌ده تدریس وارشاد عباد ایله مشغول اولمشلردر. فضل کمالیله شهرتشعار ایدی هجرتك ۱۲۷٥ تاریخنده وفات ایدرك خانلر اوکنده‌کی رفاعی درکاهنده مدفوندر . رحمة اه علیه

افغانی شیخ محمد افندی

طریقت نقشبندیه مشایخ اعاظمندن علوم عربیه‌یه واقف بر ذات عالیدر . وطنی اولان قندهارده اکمال تحصیلدن صکره سیاحتی اختیار ونهایت مناسترده اقامتله و ۱۳۰۵ تاریخنده عالم قدسه رحلت ایدرك قوجه‌قاضی جامعشریفی خطیره‌سنه دفن ایدلمشدر . مناسترده اوان اقامتنده کندیسندن بك چوق حالار ظهوره کلمشدر . رحمة الله علیه

حلیم شاه

عبدالحلیم افندی قول آغاسی رتبه‌سیله مناستر اعدادیٔ عسکریسی درس نظارتنده ایکن ۱۲۷۱ تاریخنده مکتب شاکرداننی درسعادت حربیه‌سنه حین سوق ونقلنده وودینه‌ده اویقوده کندیسنه جذبهٔ الٰهی عارض اوله‌رق الی آخر العمر بو حال ایله وطنی اولان مناسترده امرار حیات و کندیسندن بر چوق خارق العاده حالات ظهور ایتمشدر . هجرتك ۱۳۱۷ سنه‌سنده ارتحال و قوجه قاضی جامعشریفی خطیره‌سنه دفن ایدلمشدر . رحمة الله علیه

سلیمان فارسی افندی

مدت مدیده مناستر مفتیلکنده بولنه‌رق فاضل ، عارف بر

ذات ایدی . مقدمات علوم و فنون تعلمنی متعاقب درسعادته کیدوب استانبولك علمای بنامندن علوم لازمه‌یی تحصیلدنصکره مناستره عودتله صحنهٔ عرفان و کمالاتنده بر خیلی فاضل یتشدیرمشدر . ذکای خارق العاده‌سی وعلوم وفنونده‌کی اختصاصی سببیله مناستر ولایتنجه و حتی درسعادتجه مرجع کل طانمقده ایدی . شیخ الاکبر حضرتلرینك آثارینی تحصیل ضمننده مشارالیهك رحلهٔ تدریسنه استانبولدن بیله بر خیلی علمای معروفه‌نك کلدیکی مشهوردر . تاریخ وفاتی ۱۲٦۸ سنه‌سنده‌در .   رحمة اه علیه

کتابجی مصطفی راغب افندی

عرفادن و طریقت نقشبندیه وقادریه خلفاسندن علوم غریبه و خفایایه واقف کامل و فاضل بر دریا دل اولوب بروسه‌لیدر . مناستره دیوان افندیلکی خدمتیله کلمشلردر . علم ظاهر و باطنده ید طولاسی اولان بو ذات عالی خانلر او کنده‌کی مسجد شریفده تدریسات ایله اشتهاردنصکره حسن بابا زاویه‌سنده سجاده نشین اولمشلردر . مناستر مفتیسی ایکن بر جمعه کونی عموم علمایی جلب ایله نیاز واقعی اوزرینه‌بر « یسین » شریف اوقوتدقدنصکره روح پرفتوحی اعلای علیینه پرواز ایتمشدر . تاریخ وفاتی ۱۲۷٤ اولوب تربه جهتنده‌کی قبرستانك کنارینه دفن ایدلمشدر .   رحمة اه علیه

یوسف بابا ، عثمان بابا ، علی بابا

بو ذوات عالیه دباغخانه جوارنده تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفون اولوب زیارت و تبرك اولنمقده‌درلر . هر اوچنك كرامتی ظاهر و باهر اولدیغی و مظنهٔ كرامدن بولندقلری متولیلری طرفندن بیان اولنمقده‌در . اون برنجی عصر هجری رجالندن اولدقلری وقفنامه‌لرندن آكلاشلمشدر .

حاجی سید افندی

طریقت نقشبندیه مشایخندن صاحب الكرامات بر ذات اولوب مناسترلیدر . قوجه قاضی جامعشریفی اتصالنده‌كی درگاهنده خیلی سنه‌لر تدریس و ارشاد عباد ایله مشغول اولمشلردر . ١٢٠٠ سنهٔ هجریه‌سنده مقامنه نعمان بابا حضرتلرینی بالتوكیل بر خیلی مریدانی ایله حجازه عزیمت ایتمشلردر بعدالادای حج مدینهٔ منوره‌یه مواصلتلرنده فخر كائنات افندمز حضرتلرینك روضهٔ مطهره‌لرینی زیارتدنصكره زوارك خروجی امری ویریلنجه مشار الیه كیجه وقتی روضهٔ مطهره‌نك استارینه صاریلوب (یا نبی اه ، یا رسول اه) امر فرمان رسالتپناهیلرینك مقتضاسی اوله‌رق بوراده ترك عالم فانی ایتمكلكم ایجاب ایتدیكی حالده مأیوس و محزون اوله‌رق بنی وطنمه كوندرمه دیه‌رك واقع اولان فریاد و فغانی ایشیدن

مریدان و یارانی مشارالیهی آلوب مقام مخصوصنه کتیرولر . درحال وجودینه بر تیتره‌مه عارض اولوب روح پرفتوحی عالم لاهوته پرواز ایلدی . رحمة اه علیه

قره کلله

طریقت شعبانیه مشایخندن و ۱۲۵۰ سنهٔ هجریه‌سی رجالندن عارف بر ذات اولوب اسمی سلیم افندیدر . بین الاهالی شجاعتیله مشهور اولمسندن قره کولله نامیله یاد اولنور ایدی .

یکرمی بش یاشنده درسعادته عزیمت و انتساب ایلدیکی شیخندن استفاضهٔ کمالات ایتدیکدن وحجاز ، بغداد ، کربلاکبی مواقعی کشت وکذار دنصکره وطنی اولان مناستره کلمشدر .

بر خیلی سنه‌لر ارشاد عباد ایله مشغول اوله‌رق ۱۳۰۰ سنه ـ سنده وفات ایدوب خاتونیه جامع شریفنده مدفوندر . رحمة علیه

حاجی احمد بابا

عرفادن کرامتی ظاهر بر ولی اولوب مناسترلیدر . کنج یاشنده جزیرة العرب وحجاز وممالك سائرهٔ اسلامیه‌یی زیارت ایلمش واون اوچ سنه‌دن زیاده روضهٔ مطهره‌ده دیوان طورمش وعلائق کونیه‌دن کاملاً تجرد ایلمش برذات عالیدر .

١٣٠٦ تاریخنده وطنی اولان مناستره کلوب هرکسك مظهر احترامی اولمشدر. درسعادته عودتنده برکیجه مولوی خانه قپوسی اتصالنده‌کی طرسوس درگاهنه عزیمت ایدرك درویشان ایله مصاحبت اثناسنده درگاه مذکور سجاده نشینی عبدالکریم افندیدن (یوم لاینفع ..) آیت جلیله‌سنك معنای اشارتنی طلب ایلمسی اوزرینه شیخ مشار الیه قلب سلیمه دائر اولان معنای رعنای لطیفی اثنای تقریرده احمد بابا بر آه جکر سوز چکه‌رك وفات ایتمشدر. رحمة الله علیه

خیرالدین حضر افندی

کبار مشایخ حلوتیه‌دن بر ذات اولوب زماننده (حضر بالی) دینمکله مشهوردر. کندیسی اقطار اصنافدن ایکن مشاهده ایلدیکی بر واقعه اوزرینه عالم کونیه‌دن تجرد ایلیوب ارشادسالکین ایله امرار حیات ایتمشدر. ٩٧١ سنه‌سنده مناسترده وفات ایلمشدر رحمة الله علیه

شیخ کوسه محی الدین افندی

مشار الیه مسقط رأسی اولان مناسترده اکمال تحصیلدن صکره استانبوله کیدرك قطب العارفین مرکز افندیدن اکمال مراتب طریقت ایلیوب بوغاز ایچنده کائن استنیه‌ده اختیار اقامتله زمانی

بوش كچيرميه‌رك ارشاد عباد ايله مشغول اولمشدر . تاريخ ارتحالى
هجرت نبويه‌نك ٩٩٠ سنه‌سيدر . رحمة‌اله عليه

حافظ ابو بكر دده

طريقت مولويه‌دن برشاعراولوب مناسترليدر . (شقلبانى)
ناميله بنام ايدى . كيفيت وفاتنه دائر (اسرار) دده‌نك نقليات
منظومه‌سنه كوره صاحب ترجمه‌نك وفاتى سويلديكى بيت آتى كبى
واقع اولمشدر . بيتى شودر .

كندى تاريخ وفاتم سـويلدم
شقلبانى كيتدى دركهدن ديدم .

١٢٦٨ سنهٔ هجريسيدر .

اهى حسن چلبى ، على خاورى افندى ، حسين جلال چلبى
قاضى حسن ظهورى افندى ، مردى چلبى ، قاضى سنان افندى ،
سزائى افندى مناسـترلى چلبى ، نصراه رومى ، جعفر افندى ،
عبداه حلمى افندى ، قاضى محمود افندى ، محمد شاه افندى ، ادهم
شفقتى افندى ، طالب فائق افندى ، على رفعت بك ، حافظ اسماعيل
مشفق افندى ، بسيم افندى ، زين‌العابدين افندى ، صالح نائلى
افندى ، صالح فائق بك .

ذوات مشاراليهم مناسـترلى اولوب فضل وكمال وآثارلريله
شهرت كير عالم اولمش اعاظمدندرلر .

حاجی ابراهیم افندی — فاضل بر ذات اولوب درسعادتده اکمال تحصیلدنصکره مناستر ده شریف بك مدرسه‌سی مدرسلکنده تدریس علوم ایله کسب اشتهار ایدرك فروع فقهده ، علم کلامده مهارت فوق‌العاده‌سی اولدیغی کبی علم حدیثده ثانیٔ قسطلانی ایدی ایکی دفعه اعطای اجازته موفق اوله‌رق اوچنجیسنی‌ده اکماله تقرب ایتمشکن ١٣٠٣ تاریخنده ارتحال ایدوب قوجه قاضی جامع شریفی خطیره‌سنه دفن ایدلمشدر . رحمة‌الله علیه

بلبل افندی — فضلای علمادن بر ذات عالی ایدی کندیسی نعمان بابانك سلاله‌سندن اولوب مناسترلیدر . مقدمات علوم تعلمنی متعاقب شعرای بنامدن مناسترلی دانش افندی ایله استانبوله عزیمت وعلوم لازمه‌یی تحصیلدنصکره مناستره عودتله علائق دنیویه‌دن کاملاً تجرد وانقطاع ایدرك امرار حیات ایتمشدر . جناب شیخ الاکبر قدس سره الازهر حضرتلرینك آثارینی، حضرت مولانانك مثنوی شریفیله دیوانینی حل وایضاح خصوصنده ثانیٔ اسماعیل آنقره‌ویدر. تاریخ رومینك ١٣٢٤ سنه‌سی کانون اولنك یکرمی برنجی کونی ارتحال دار بقا ایلدی ، قبری کیرخور بابانك اوسترفنده‌کی مزارلقده‌در . رحمة‌الله علیه

قلبه‌لی حافظ علی افندی — علم قرائته واقف حافظ وعارف بر ذات اولوب قلبه‌دن مناستره هجرتله بورایی وطن ثانی انتخاب ایلمش وپك چوق حفاظ یتشدیرمشدر. صکره‌لری علائق دنیویه‌دن تجردله

قلندرانه امرار حیات ایدرك ١٢٩٥ تاریخنده مناسترده وفات ایدوب قوجه قاضی مزارلغنده مدفوندر . رحمة اله علیه

حاجی اسماعیل حقی افندی — وجودیله افتخار اولنور . افاضل علمای عصردن بر ذات اولوب مناسترده سنجقدار زاده دینیلان بر عائله یه منسوبدرلر . الیوم مجلس اعیان اعضای کرامندندر . مطبوع آثار فاضلانه لری :

١ : رسالهٔ حمیدیه ترجمه سی جزؤ ١٨

٢ : مواهب الرحمن فی مناقب الامام الی حنیفة النعمان

٣ : مواعد الانعمام فی براهین عقائد الاسلام

٤ : مطالب عرفانیه شرح قصیدة النونیه

٥ : احکام شهر صیام یاخود وظائف دین اسلام

٥ : وسائل الصلاح فی مسائل النکاح

شونلردن عبارتدر .

محمد رفعت بك — ارکان حربیه قائممقاملرندن و ادبای کرامدن جامع السیف و القلم بر ذات اولوب مناسترلیدر . حالا نظامیه فرقه سی ارکان حربیه ریاستنده ایکن چند سنه مقدم وفات ایتمشدر .

آثار متنوعه سی بروجه آتیدر .

مجامع الادب ، خواجهٔ لسان عثمانی ، اصول بدایع ، تقسیم اراضی ، تماشا ، حکم دل ، خانه ، منظومهٔ علم حال ، منظومهٔ مولد نبی

فن معماری ، حکایهٔ منتخبه ، چانطه ، سلم رفعت ، کلیات قواعد لسان عثمانی ، مهمات نافعهٔ هندسهٔ خطیه ، منتخبات مستعمله ، هندسهٔ رسمیه ، قواعد اساسیهٔ حربیه ، دلائل عسکریه ، مناقب طبیعیات ، تحفةالاسلام ، منظوم قصص انبیا ، سیر محمدی ، هندسهٔ مسطحه .

احمد دانش افندی —— مشار الیه فضلای علما وشعرادن برذات اولوب مناسترلیدر .

لسان عربی و بتخصیص زبان فارسی‌یه وقوف تاملری وار ایدی مقدمات علوم تعلمنی متعاقب استانبوله عزیمت وعلوم عربیه وفارسیه‌یی ، تحصیل ایله اکتساب کمالات ایلمش ومناستره عودتله تدریس علوم ایله اشتهار ایدرك خلقهٔ تدریسنده برچوق افاضل یتیشدیرمشدر .

علوم عربیه‌ده‌کی اختصاصی هرعالمك الفاظ وعباراتنی بیله استخراجه مقتدر اوله‌مدیغی مقامات حریری‌یی برلسان طلاقتبیان ایله ترجمه ایلمسی ایله ثابتدر .

زبان فارسیده ایسه ثانیٔ انقره‌وی کبی نادرالامائل بر فریدهٔ زمان اولوب مثنویٔ شریفی اثنای تقریر وتدریسنده حضرت مولانانك روحنی دلشاد ایدزدی .

اشعاری متین ، سوزلری غایت دلنشین ، محاسن اخلاق ایله متحلی رأی رزین صاحبی جامع الفضائل بر عارف دریادل ایدی .

دیواننده‌کی فصاحت و بلاغتنه مناسترده‌کی برچوق اماکن امیریه وعلی الخصوص جوامع شریفه ایله سنك مقابره سویلدیکی تاریخلر برر برهان جلیدر . مدت مدیده مناستر ملکیه رشدیه‌سی معلم ثانیلکنده‌ده بولندقدن صوکره بالاستعفا کوشهٔ انزوایی اختیارله آخر عمرینی تألیفات ومطالعات ایله امرار ایلمشدر .

شیخ الاکبر حضرتلرینك فتوحات مکیه ، فصوص ، مواقع النجوم کبی آثارینی مطالعه ایله ذوقیاب اولوردی .

١٣١٦ تاریخنده وفات ایدوب قبری وصیتی موجبنجه تربه قبرستاننده ترجمهٔ حالی بالاده مذکور کتابجی مصطفی افندی مرحومك یاننده‌در . جنازه‌سنك تجهیز و تکفین وصورت دفننه دائر خط دستیله ظهور ایدن بروصیتنامه‌سی حقیقةً حیرت‌بخش عقولدر . رحمة‌الله علیه

قائممقام دلی سعید بك — علوم طبیعیه منتسبیننددن بر ذات اولوب اوروپاده اکمال تحصیلدن صکره استانبوله عودتله مدت‌مدیده مکتب حربیه‌ده حکمت و کیمیا معلملکنده بولنمش و ١٢٩٨ تاریخنده مناستره تبعید ایدلمش ایدی .

شاکردانه نوطه صورتیله وجوده کتیردیکی حکمت و کیمیا مجموعه‌لری و حکمت طبیعیه تطبیقاتندن حساب عثمانی و الکتریق ایله طورپیل و باروت آتشلمه‌سی اسملرنده مطبوع رساله‌لری واردر . عیاشلق تأثیریله ١٣١٦ تاریخنده مناسترده وفات ایده‌رك حسن بابا جامع شریفی خطیره سنه دفن ایدلمشدر .

درت سنه مناسترملکی اعدادیسنك حکمت و کیمیا معلملکلرینی ایفا ایلمشدر .

مناسترك تنزه محللری

١ — کریم پاشا باغچه‌سی — باغچهٔ مذکور ١٣١٥ تاریخنده مناستر والیسی کریم پاشا طرفندن وجوده کتیرلمشدر باغچهٔ مذکورك هر طرفی اشجار متنوعه ایله دونادیله‌رق شاعرانه بر منظره تشکیل ایدر .

٢ — نزهتیه باغچه‌سی — قشله‌لر قارشیسنده و بکلك فرونی جوارنده کذا والیٔ مشارالیه کریم پاشا طرفندن وجوده کتیرلمشدر . مذکور باغچه‌نك انشاسیله هم مملکت اهالیسنه بر کلنجه اولمش و همده بطاقلق اولان محلنك املاسندن جوارنده‌کی اماکن امیریه سکاننه صحت نقطهٔ نظرندن بیوك بر منفعت تأمین ایتمشدر .

٣ — اکشی صو — مناسترك جهت جنوبیسنده و اوچ چاریك مسافه‌ده‌در منظرهٔ طبیعیه‌سی حسبیله ایلك بهار ابتداسندن صوك بهار غایه‌سنه قدر مملکت اهالیسنك کوزل بر تفرجکاهیدر. یردن نبعان ایدن اشبو اکشی صو تحلیل کیمیوی طریقیله مکتب طبیهٔ شاهانه‌ده ایدیلن تحلیل نتیجه‌سنده ویشی وچتیلی صولرینه فائق و بوبرك خسته‌لقلرینه نافع اولدیغی آکلاشلمشدر .

٤ — قريستوخور — بو مسيره مناسترك بر ساعت مسافه‌سنده اولوب آب و هواسنك لطافتی حسبیله مملكت اهالیسنه ایام صیفده تفرجگاه اولدیغی كبی تبدیل هوا ضمننده پك چوق عائله‌لر آیلرجه هواسندن استفاده ایتمكده‌درلر .

٥ قواقلر آلتی — مناسترك ایچنده و اورته‌سندن كچن دراخور صویی كنارنده صیق جسیم اغاجلرله مملو اولدیغندن مناستر اهالیسنك محل تنزهیدر .

٦ — خانلر اوكی — شهرك اوست باشنده و بر چاریك مسافه‌ده واسع میدانلره دیكیلن جسیم آغاجلرله وجوده كتیرلمش درت قهوه خانه‌دن عبارتدر .

٧ — دوله‌جیك — بو موقع بوندن قرق اللی سنه مقدمنه قدر مناسترك اك بنام بر مسیره‌سی ایكن اطرافنه بر چوق دكرمن و فابریقه‌لر اعمال و انشا ایدلدیكندن اهمیت سابقه‌سنی ضایع ایتمشدر .

تاریخ تنظیمات خیریه اولان ۱۲۵۵ سنه‌سندن بری مناستر ایالتنه تعیین بیوریلان ولات عظام

اسامی	رتبه	تاریخ نصبلری
کوسه احمد ذکی پاشا	مشیر	۱۲۵۵
میرزا محمد سعید پاشا	مشیر	۱۲۵۶
دلاور پاشا	وزیر	۱۲۵۶
یوسف مخلص پاشا	وزیر	۱۲۵۷
یعقوب پاشا	وزیر	۱۲۵۸
مصطفی نوری پاشا	وزیر	۱۲۵۹
دفعهٔ ثانیه میرزا سعید پاشا	مشیر	۱۲۵۹

۱۲۶۰ سنه‌سی مناستر ایالتی لغو اولنه‌رق اون سنه یعنی ۱۲۷۰ سنه‌سنه قدر سنجاق حالنده قالمش و سنهٔ مذکورده تکرار تشکیل ایدیله‌رك دولت عثمانیه‌ده ولایاتك تاریخ تشکیلی اولان ۱۲۸٤ سنه‌سنه قدر ینه ایالت حالنده بولونمشدر .

۱۲۷۰ سنه‌سندن ۱۲۸٤ سنه‌سنه قدر ایکنجی دفعه تشکیل اولنان مناستر ایالتنه تعیین بیوریلان ولات عظام

اسامی	رتبه	تاریخ نصبلری
محمد پاشا	وزیر	۱۲۷۰

اكريبوزلى عمر پاشا	مشير	١٢٧١
خورشيد پاشا	وزير	١٢٧٢
شهيد احمد پاشا	وزير	١٢٧٣
اردو مشيريتى انضماماً والى نادر پاشا	مشير	١٢٧٤
« « « « اسماعيل حقى پاشا	مشير	١٢٧٥
« « « « سردار اكرم عمر پاشا	مشير	١٢٧٦
دفعۀ ثانيه والى قائممقامى نادر پاشا	مشير	١٢٧٦
والى قائممقامى حاجى على پاشا	وزير	١٢٧٩
حسنى پاشا	وزير	١٢٨١
توفيق پاشا	وزير	١٢٨٢

١٢٨٤ سنه‌سندن ١٢٩٠ سنه‌سى حزيرانه قدر مناستر سلانيك ولايتنه مربوط اوله‌رق سنجاق صورتيله اداره اولنمشدر .

١٢٩٠ سنه‌سندن ١٣٢٦ سنه‌سنه قدر دوام ايدن و برنجى دفعه ولايت اوله‌رق تشكل ايلين مناستر ولايتنه مأمور ولات عظام

اسامى	رتبه	تاريخ نصبلرى
على صائب پاشا	مشير	١٢٩٠
محمد رأفت پاشا	مشير	١٢٩٠

درویش پاشا	مشیر	١٢٩١
دفعهٔ ثانیه علی صائب پاشا	مشیر	١٢٩١
دفعهٔ ثانیه درویش پاشا	مشیر	١٢٩٢
احمد مختار پاشا	مشیر	١٢٩٥
احمد ایوب پاشا	مشیر	١٢٩٦
علی کمالی پاشا	روم ایلی بکلر بکی	١٣٠٠
خلیل رفعت پاشا	وزیر	١٣٠٣
دفعهٔ ثانیه احمد ایوب پاشا	مشیر	١٣٠٥
فائق پاشا	روم ایلی بکلر بکی	١٣٠٥
عبد الکریم پاشا	فریق	١٣١١
ادیب پاشا	فریق	١٣١٧
علی رضا پاشا	فریق	١٣١٨
حازم بك	بالا	١٣١٩
رشید بك	بالا	١٣٢٢
حفظی پاشا	میرمیران	١٣٢٣
فخری پاشا	فریق	١٣٢٤
حلیل بك	اولی اولی	١٣٢٥
محمد رشید پاشا	روم ایلی بکلر بکی	١٣٢٦

والیٔ ولایت محمد رشید پاشا حضرتلری الیوم مقام ولایتده پایدار اولوب ایفای حسن خدمت ایتمکده در . جناب اله هر امورنده موفق بیورسون آمین .

مرکزی مناستر شهری اولمق اوزره ۱۲۵۹ سنه‌سی تشکیل اولنان اوچنجی اردوی همایونه تعیین بیوریلان قوماندانلر

اسامی	رتبه	تاریخ نصبلری
رشید پاشا	مشیر	۱۲۵۹
دیکر رشید پاشا	مشیر	۱۲۶۲
امین پاشا	مشیر	۱۲۶٤
سردار اکرم عمر لطفی پاشا	مشیر	۱۲۶٥
چرکس اسماعیل پاشا	مشیر	۱۲۷٤
سردار اکرم عبدالکریم نادرپاشا	مشیر	۱۲۷٦
سلیم پاشا	مشیر	۱۲۸٥
چرکس عبدی پاشا	مشیر	۱۲۸۷
درویش پاشا	مشیر	۱۲۸۹
علی صائب پاشا	مشیر	۱۲۹۰
محمد رأفت پاشا	مشیر	۱۲۹۱
سالم پاشا	مشیر	۱۲۹۱
دفعهٔ ثانیه درویش پاشا	مشیر	۱۲۹۱
دفعهٔ ثانیه علی صائب پاشا	مشیر	۱۲۹۱
دفعهٔ ثالثه درویش پاشا	مشیر	۱۲۹۲
دفعهٔ ثالثه علی صائب پاشا	مشیر	۱۲۹٤

غازی احمد مختار پاشا	مشیر		١٢٩٥
احمد ایوب پاشا	مشیر		١٢٩٦
عبدی پاشا	فریق		١٣٠٠
فضلی پاشا	فریق		١٣٠٢
رجب پاشا	مشیر	مرکزی سلانیك	١٣٠٨
حسین فیضی پاشا	مشیر	»	١٣١٠
حاجی خیری پاشا	مشیر	»	١٣١٤
ابراهیم پاشا	مشیر	»	١٣٢٤
محمود شوکت پاشا	برنجی فریق	»	١٣٢٤
هادی پاشا	فریق	»	١٣٢٥
فتحی پاشا	فریق	»	١٣٢٧

فتحی پاشا حضرتلری ، تشکیلات جدیده موجبنجه آلتنجی قول اردو نامنی آلان مناسترده قول اردو قوماندانلغنده پایدار اوله‌رق الیوم ایفای حسن خدمت ایتمکده‌در . جناب حق هر امورنده موفق بیورسون آمین

مناستر شهرینی تشریف بیوران پادشاهان عظام حضراتی

٧٨٦ تاریخنده سلطان مراد خداوندکار حضرتلری مناستری تشریف بیورمشلر ایسه‌ده محل اقامتلری غیر مضبوطدر .

٧٩٨ تاریخ هجریسنده ییلدیرم سلطان بایزید حضرتلری مناستری تشریف ایله غازی حمزه بکك خانه‌سنده اقامت بیورمشلردر. شمدی قنغی خانه اولدیغی کسدیریله‌مامکده‌در .

٨٣٦ تاریخ هجریسنده سلطان مراد ثانی حضرتلری مناستری تشریف ایله امیر محله‌سنده الیوم محمد بك زاده مرحوم اسماعیل بکك اولادلری یدنده اولان خانه‌ده ایکی کون آرام بیوردقلری یازمه بر مناستر تاریخنده کورلمشدر .

٨٧٦ تاریخنده فاتح سلطان محمد خان حضرتلری مناستری تشریف ایله پدری ایچون احضار ایدلمش اولان خانه‌ده اوچ کون آرام بیورمشلردر .

٩٠٨ تاریخنده سلطان بایزید ثانی حضرتلری مناستری تشریف ایتمشلردر . محل اقامتلری مراد ثانی حضرتلرینه تخصیص قلنان خانه‌در .

٩٤٩ تاریخنده قانونی سلطان سلیمان حضرتلری مناستری تشریف ایله شمدیکی حکومت قوناغنك محلنده اسکی و جسیم بر بناده آرام بیورمشلردر . بو خانه‌نك اولوقت مناستر دره‌بکلرندن احمد علی بکك خانه‌سی اولدیغی مرویدر .

١٨٠٩ تاریخ هجریسنده آوجی سلطان محمد خان رابع حضرتلری مناستری تشریف ایله غازی قاسم بکك احفادی خانه‌سنده اقامت بیورمشلردر . شمدی قنغی خانه اولدیغی کسدیریله‌مامکده‌در .

١٣٢٩ سنهٔ هجریه‌سی جماذی الآخرینك نجی و١٣٢٧

سنهٔ مالیه‌سی شهر حزیرانك نجی   کونی ملت نجیبهٔ شاه‌انه‌لرینی ارشادو حریت تامه ایله خندان وشاد بیوران شوکتلو سلطان محمد رشاد خان خامس حضرتلری مناستری تشریف وسکنهٔ شهر و جوارینی حصه مند رؤیت دیدار شاهانه‌لری بیورمشلردر . مشتاق جمال شاهانه‌لری اولان تبعهٔ صادقه‌لرینی‌شو لطف العال العاله مظهر بیوران وجود مبارك و مقدسلرینك الی الابد سلطنت عثمانیه‌لرنده پایدار اولمسی دعاسیله تزیین لسـانی وجیبهٔ ذمت و اك بیوك بر نعمت تلقی ایتدیکمی بیاندن ضبط نفس ایده‌مدم .

مناسترك محله‌لری

مناستر قصبه‌سی محله‌لرینك اسملری فاتح وغازیلرك اسملرینه اضافتله یاد و توسیم ایدلمکده‌در فاتح وغازیلر ایسه قاسم چلبی بك ، یحشی بك ، اینه بك ، حمزه بك ، سنان بك عزاب بك ، امر چلبی بك ، یعقوب بك در .

اوخری قصبه‌سنك احوال تاریخیه‌سی

بو قصبه « پەلاژ » اقوامندن « داساره‌تلر » طرفندن هجرتدن

۴۵۰۰ سنه مقدم لطافت موقعیه‌سی حسبیله روم ایلیده ایلك انشا اولنان بر شهردر .

هجرتدن سکز عصر اول روماقوماندانلرندن ، فلامینیوس» ۸۰۰۰۰ عسکرله اوخری قصبه‌سنی محاصره ایتدیکی صره ده ماکدونیا حکمداری فیلیپ دشمنی رجعته مجبور ایتدکدنصکره او زمان آرناؤدلق قرالی بولنان « پلوار » ده ترك ایله‌مش ایسه‌ده جزئی بر زمان صکره رومالولرك ایادئ استیلاسنه دوشمشدر .

بو قصبه هجرتك ایکی عصر مقدمنده غونلرك و بر مدت صکره روما شرق ایمپراطورلغنك و هجرتك دردنجی عصرنده بلغارلرك النه کچمشدر .

ربع عصر صکره اوخری‌یی بلغار استیلاسندن قورتاران بیزانس ایمپراطورلری صربلیلره قاپدرمشدر و سکزنجی عصرده عثمانلیلرك ید استیلای عادلانه‌لرینه کچمشدر .

اوخری قصبه‌سی عثمانلولر طرفندن فتح اولندیغی زمان ووقاچین اسمنده بر دره بکی اوخری قرالی ایدی . صکره چیند پاشا نامنده‌بری متصرف اوله‌رق کوندرلمش ایسه‌ده سوء اداره‌سندن فاتح سلطان محمد خان طرفندن اعدام اولنمشدر .

بو کون اوخری‌یه ناظر بر تپه اوزرنده خرابه‌لری کورونن بیوك قوناق تپه‌دلنلی علی پاشا طرفندن انشا ایدلمشیدی .

اوخریده فاتح سلطان محمد حضرتلری ایکی و مراد ثانی حضرتلری اوچ کون اقامت بیورمشلردر .

اوخری قصبه‌سنده مدفون الحج محمد حیاتی خلوتی قدس سره العالی

مشارالیه حضرتلری بخارا جهتلرندن ابتدا ادرنه‌یه کلدیکنده الشیخ حضرت سزائیدن و مؤخراً سیروزه تشریفلرنده طریقت خلوتیه رجالندن پیر شیخ حسین حضرتلرندن اخذ انابت وکمالات ایلدکدنصکره بر اشارت معنویه اوزرینه اولا قرچوه‌یه و صکره اوخری یه کلدکلرنده متعصب اولان اهالی کندوسنی قصبه‌یه صو - قمدقلرندن قصبه خارجنده قرارکاه اتخاذ ایتدیکی محله بر سر معنوی اوله‌رق فاره‌لر اکمك طاشیمغه باشلامشلردرکه ایشته پیر مشارالیهك وصایاسی اوزرینه الیوم درکاهنده فاره‌لر بسله‌نیور . بو حاله قارشو پیر مشارالیه اوراده الیوم حولیسنده مدفون بولندیغی مدرسه و جامعی تکه یاپمغه طالب و جباره دخی کندوسنی نفیه ساعی اولورلر .

بو یولده مشارالیهك تعیینی ایچون استانبوله کوندردکلری مضبطه اوزرینه مدرسه‌نك تکه اولمسی حقنده فرمان کلور و او یولده تکه‌یه کچر و شمدیکی پوست نشین شیخ اسماعیل افندی حضر - تلرینك اجداد کرامندن شیخ عثمان افندی یی خلیفه تعیین ایدر .

کندوسندن پك چوق خارق العاده حاللر مشاهده اولنمشدر .

۱۰۷۸ تاریخنده وفات ایتمشدر . رحمة الله علیه

صاری صالتیق مناستری

« شن نائوم » « اسوه‌تی نائوم » ، ایا نائوم » نامیله‌ بنام صاری صالتیق مناستری هجرتدن ١٥٠ سنه مقدم انشا اولنمشدر .

کوریجه قصبه‌سی

کوریجه قصبه‌سی ارناوودلغك مرکزنده بولنمسندن اهمیت تجاریه‌سی واردر . بو قصبه مرحوم احمد ایوب پاشانك والیلکی هنکامندن اعتباراً ترقی‌یه باشلامشدر .

اولجه ظهوره کلمش اولان برحریقدن یانمش اولان چارشوسی مرحوم مشارالیهك همتیله منتظم برصورتده انشا ایدلمشدر .

قصبه درونده تاریخ هجرتك ٨٦٨ سنه‌سنده متین بر قبه اوزرینه مبنی الیاس بك جامع شریفی واردر .

بو جامع شریفك بانیسی اولان الیاس بك فاتح سلطان محمد حضرتلرینك امیر اخوریدر .

پلاژ اقوامی شعباتندن اولان داساره‌تلر کوریجه جوارنده الیوم خرابه‌لری مشهود اولان موسقوپولی شهرینی بنا ایله کندی نسللرینه حاضر ایتمشلر ایسه‌ده مرور زمان ایله منقرض اولمشدر . هجرتك اوچنجی عصرنده کوریجه « قورچا » برکویدن عبارت ایکن

موسقوپولی شهرینك خرابه‌لرندن چیقان طاشلرله انشا اولنمشدر .

اخیراً روماللر طرفندن ماکدونیایه هجرت ایتدیریلان اولاحلردن بر قسمی موسقوپولی شهر قدیمنده انشـا اولنان کویلرده اسکان ایتدیرلمشلردر .

وقتیله موسقوپولی شهری بتون آلبانیانك تجارتگاهی ایدی ، کوریجه‌نك شرق جنوبیسنده مشاهده اولنان خرابه‌لر هجرتدن ۱۲۰۰ سنه مقدم معموریتیله مشهور « ده‌وول » شهر قدیمك انقاضیدر .

هجرتدن ۸۰۰ سنه اول « ژولپینیوس » اردوسیله ماکدونیایه کلیرکن کوریجه‌ده اون کون قالدقدنصکره پره‌سپه کولی جوارنده مبنی ایکن خراب اولان « آتاکوس » شهرنده ماکدونیا حکمداری بشنجی فلیپه غلبه چالمشدر .

کذا روما قونسوللرندن (پومپه) ماکدونیایه کیدرکن اردوسنی کوریجه‌ده اعاشه ایتدیرمشدر ؛ کذا روما قوماندانلرندن (بوئه موند) مناستر طریقیله قدس شریفه کیتدیکی صره‌ده کوریجه اهالیسنه هیچ برفنالقده بولونمادیغی کبی شهرك عجزه سنه نذری اولان اقچه‌یی ده توزیع ایتمشدر .

بوقصبه هجرتك ایکی عصر مقدمنده غوتلرك ودردنجی عصرده بلغارلرك وهجرتك سکزنجی عصری وسطنده صربلرك وهجرتك سکزنجی عصری اواخرنده عثمانلیلرك یداستیلای عادلانه‌سنه کچمشدر .

بوقصبه‌ده فاتح سلطان محمد ومراد ثانی حضراتی برر مدت اقامت بیورلمشلردر .

قولونيا

اللی درت قریه‌نك اجتماعندن حصوله کلمش بر قضادر . بو قریه‌لر پلاژلردن سارمات اقوامنه مسکن اولمش ایکن روماقوماندا- نلرندن (پول امیل) ماکدونیاوایپر دنیبان یانیه قطعه‌لرنده تخریب ایتمش اولدیغی یتمش ایکی مملکت اهالیسنی ایتالیایه سوردیکی صره‌ده بونلرك برطاقمیله رومادن جلب ایلدیکی ٥٤٠ کشیدن عبارت برقبیله‌یی اوصره‌لرده روماعسکری طرفندن اتلاف ایدلدکلری جهتله اهالیسز قالمش اولان اشبو قولونیا کویلرینه اسکان ایتدیرمشدرکه مستملکات معناسنی افاده ایدن قولونی نامیله یاد اولنمشدر ذاتاً قولونیا اسمی لاتینجه مهجر دیمکدر .

مرکز قضا « هرسقه » قریه‌سیدر بوقضااولاماکدونیالیلرك وصکره رومالولرك النده برچوق عصر قالدقدن صوکره هجرتك دردنجی عصرنده بلغارلرك وسکزنجی عصر اواسطنده صربیلیلرك وعصر مذکوراواخرنده عثمانلولرك ایدی استیلاسنه کچمشدر هرسقه‌یه جوار اولان یوکسك برنقطه‌ده‌مبنا برکویده فاتح سلطان محمد حضرتلری اون کون اقامت بیورمشلردر .

« کسریه » یاخود « قاستوریا »

کسریه قصبه‌سی برشبه جزیره اوزرینه مبنادر . یالکز بر

طرفدن طار بر بوغاز واسطه‌سیله قره‌یه ملاصق اولوب دیگر اوچ طرفنده‌کی قلعه دیوارلری کسریه کولنه معروضدر بو قصبه ماکدونیالولرك النده ایکن هجرتدن ٨٥٠ سنه اول « سولپیتوس » نام روما جنرالی طرفندن ضبط اولنمشدر .

کسریه کولنك جنوب نهایتنده، آرغوس، شهر قدیمی خرابه‌لری الیوم موجود اولوب اشبو آرغوس شهری هجرتدن بیك سنه مقدم فوق‌الحد معمور اولمسی حسبیله شهری تماشا ایچین هر طرفدن سیاحلر کلمکده ایدی .

کسریه قصبه‌سی هجرتدن طقوز عصر مقدم ماکدونیالولره تابع ایکن معمور و آبادانلغیله شهرتشعار اولدیغی حالده رومالیلر طرفندن حین استیلاده تخریب ایدلمشدر .

ماورووا قریه‌سنده هرسنه تشکل ایدن پنایر هجرتدن سکز عصر اول رومالیلرك تخریب ایلدیکی « پالحور » شهرنده وقوع بولمقده ایدی .

« پالحور » خرابه‌لری ، کلیسورا » ناحیه‌سنك آلت طرفنده وقیالر قضاسی اوواسنده الیوم کورلمکده در . کسریه وحوالیسی برمدت اقوام وحشیه‌دن « نورماند » لرك وهجرتدن ایکی عصر مقدم « غوت » لرك وهجرتك دردنجی عصرنده بلغارلرك پای استیلاسنه دوشه‌رك یکری یدی سنه بلغارلره پایتخت‌لق ایتمشدر . وهجرتك التنجی عصرنده اهل صلیبك وسکزنجی عصرنده صربلیلرك النه کچمشدر .

کسریه‌نك صربلیلر طرفندن حین ضبطنده صرب ایمپراطوری

« استفان دوشان » بیزانس ایمپراطوری عسکرینك (٧٠٠٠٠) کشی‌سنی یره سره‌جك صورتده بوزدیغندن بتون کسریه اهالیسی ماتمه بورونمشدر .

١١٠٠ تاریخلرندن صکره شهر مذکور چوق وقت ایالت مرکزی اولوب حتی اسکی قیودات رسمیه‌ده کسریه ایالتنه ملحق مناستر قضاسی نامیله تعبیرات کورلمشدر .

پرلپه قصبه‌سی

پلاژ اقوامندن لیسه‌ستلره مسکن اولان پرلپه قصبه‌سی یکی بنا اولنمش برقصبه اولوب اصل قدیم پرلپه قصبه‌سی مشهور مارقو قرالك اقامتکاهی اولان سرای یعنی قلعه جوارنده وجنوب طرفنده بولنیور ایدی . فقط محل مذکورده صویك فقدانی جهتیله اهالیٔ اصلیهٔ خرستیانیه عثمانلیلر طرفندن شهرك فتحندن صکره یواش یواش مسلمانلرك (جرنه) نهرینك بر آیاغی قربنده اقامت ایتمکده اولدقلری محله کله‌رك شمدیکی پرلپه قصبه‌سنی تشکیل ایتمشلردر . برچوق زمانلر ماکدونیالیلره تابع اولان پرلپه هجرتدن سکز عصر مقدم روما لیلره کچمشدر .

روما قوماندانلرندن (فیلامینیوس) و (پول امیل) اردولرینی پرلپه جوارنده وشمدیکی (پلوونیا) قریه‌سنك بنا

اولندیغی محلده آلتمش ایکی کون قدر اقامت ایتدیردکلری مشهوردر.

اولاحلرك قرالی (ساموئل) پرلپه قضاسنده واقع موریخووا ناحیه‌سنده روما ایمپراطوری اردوسیله ایتدیکی محاربانده اردوسی محو وپریشان ایدلمش وروما اردوسی قومندانی واسیلك بلغار وقتولیك اسرانك ایکیشر واشبو اسرادن بهریوز کشی‌یه قوماندا ایدنلرکده برر کوزلرینی چیقارتدیغنی کوروبجه تعریفی غیر قابل اولان شو بابارلغك حاصل ایتدیکی تأثراتدن فجأةً پرلپه‌ده وفات ایتمشدر.

پرلپه قصبه‌سی هجرتدن ایکی عصر مقدم ویزیغوتلرك وهجرتك دردنجی عصرنده بلغارلرك وسکزنجی عصرنده صربلیلرك النه کچدکدن صوکره ٧٨٤ تاریخنده سلطان مراد خداوندکار دورنده تیمورطاش بك طرفندن تسخیر اولنمشدر.

مارقو قرالك اقامت ایتدیکی پرلپه قلعه‌سی هجرتدن ٦٥٠ سنه مقدم رومالولر طرفندن انشا اولنمشدر. (قانژ) و (بوئه) نام مورخلرك قولنجه مارقو نام قرال ووقاچینك اکبر اولادی اولوب ووقاچین دخی صربیه ایمپراطوری مشهور استفان دوشانك خلفی اوروش طرفندن اوخری‌یه تعیین اولنمش برقرال ایدی.

هجرتك ٧٦٥ تاریخنده مارقو قرال ایله پدری ووقاچینك آرالرینه برودت کیرمش اولدیغندن مارقو دخی قصداً وپدرینه رغماً دولت ابد مدت علیه‌یه عرض دخالت ایتمشدر.

دخالتدن صکره عثمانلیلرله متفقاً اوخریده حکمدارلق ایدن پدری ووقاچین علیهنه یورویه‌رك پدرینك عسکرینی محو وپریشان

ایتدکدن صوکره خدمتنه مقابل تیمورطاش بك طرفندن کندیسی اوخری مسلملکنه تعیین قلنمشدر .

مومی الیه مارقو، سلطان ییلدیرم بایزید حضرتلرینك اولاحیا پرنسلرندن (مارجه) علیهنه آچدیغی محاربه‌ده معاونت ایچون کلمش ایسه‌ده مناستر اوواسندن جریان ایدن قره‌صو نهرینی کچدیکی صره‌ده راکب اولدیغی حیوانیله برابر غرق اولدیغی مشهوردر. عاصی ووقاچین ایسه حاجی ایل بك طرفندن ادرنه‌ده اتلاف ایدلمشدر.

فیلورینه قصبه‌سی

(لیسه‌ستلره) مسکن اولان فیلورینه قصبه‌سی اولاشمدیکی محله نامیله یاد اولنان وفیلورینه‌یه بر ساعتلق مسافه‌ده‌کی محلده انشا اولنمش ایکن عثمانلیلر طرفندن فتحندن برچوق سنه‌لر صکره شمدیکی محلنه نقل وبنا اولنمشدر . قصبهٔ مذکوره هجرتدن ١١٠٠ سنه مقدم ایرانیلرك و ٩٥٠ سنه مقدم ماکدونیالیلرك و ٨٠٠ سنه‌مقدم رومالیلرك النه کچمش و ٢٠٠ سنه مقدم غوتلرك وهجرتك دردنجی عصرنده بلغارلرك وسکزنجی عصری اواسطنده صرپلرك وبرمدت صکره عثمانلیلرك ید استیلاسنه کچمشدر .

فیلورینه فاتحی اوره‌نوس زاده‌لردن غازی یعقوب بك فیلورینه‌نك بر ساعت مسافه‌سنده محله دینیلان قریه‌ده مدفوندر . مشارالیهك قریهٔ مذکوره‌ده بك چوق خیرات وحسناتی واردر.

فیلورینه‌ده غازی یعقوب بك مبراتنك وقفنامه‌سی شودر :

[حمد اولسون اول اللهه‌که کندی فضل وکرمیله خیرات صاحبلرینی مشرف ایتدی . وکرم ورحمت قپولرینی اهل خیرات وحسناته آچدی وثوابنی رجادن وغیریدن خوف ایدن قوللرینه کندی کرم خزینه‌لرندن کونا کون سعادتلر احسان ایتدی اللهك صلات وسلامی اول محمد مؤیداوزرینه و آل بیتی واصحابی‌اوزرینه اولسون . الله تعالی حضرتلری عاقل کامل راشـده واضحاً تبلیغ بیوردی‌که اك آشاغی اولان اشبو دنیا صیقنتی وکدر یریدر . فرح ومسرت یری دکلدر . ایلك بهار بلوطلری کبی چابوق کچر کیدر . شمشك پارلدیسی کبی پارلدایوب فنا بولور .

علمای کرام بیلیرکه بودنیا کچیجی یارادلمشدر . وجناب حق حضرتلری غرور وکبره مقر اولمق ایچون دکل چالیشمق ایچون یراتدی . وقف حسنه‌در اثرلری یکیلتمك وچوغالتمق وهروقت نورلاندرمق شرطدر . الله بیوررکه : [من عمل صالحاً من ذکر او انثی وهو مؤمن فلنحیینه حیاةً طیبةً ولنجزینهم اجرهم باحسن ماکانو یعملون ...] معنای شریفی مؤمنلردن کرك نسا کرك ذکور هرکیمکه ایلك یاپار آکا غایت عالی برحیات بخش ایدوب اك ایی عمللریله تلطیف ایده‌جکمی تبشیر ایدرم . پیغمبر علیه‌السلام دخی بیوررکه : آدم اوغلنك عملی‌اوچ شیدن کسلمز آنلر دخی آکاـعا

ایدیجی صالح براوغل ایله برقیزدن ، جاریهٔ صادقه‌دن ناسك خیر دعاسندن . ذکر ایدیلان اول حکملر ایدی‌که آکا جمله ناسك شوقلری اولسون. خیرات مبجله‌یی وحسنات مؤیده‌یی ادراك ایچون البتده اصحاب کوندرلمشدر . بوسیادت سرمدیه‌وسعادت ابدیه‌نك وقفی حرمتلو ، فضیلتلو امیر کریم یعقوب بك بن علی بکدر . الله قبول ایله‌یه آمین .]

مغفور مشارالیه حضرتلری اشبو وقفنامه‌سیله فیلورینه‌ده بنا وانشا ایتدیردیکی مسجد شریفك یانی باشنه‌ده غربا ومسافرین اسلام ایچون برعمارت دخی یاپدیرمشدر .

ه

عمومنی اداره ایتمك اوزره قره‌فریه قضاسنده بقواصله ، بقامزعار ، برشاقی قریه‌لرینی ترك وتبرع ایتدیکی کبی بری مناسترك اسلویچه قریه‌سنده قره‌صو نهری اوزرنده ایکنجیسی فیلورینه‌نك (ویربان) قریه‌سنده اوچنجیسی بوقاری ولادووا قریه‌سنده دردنجیسی قوطوزی قریه‌سنده اولمق اوزره درت دکرمن ایله په‌طوراق قریه‌سنده برباغ ومرعا ومجموعی اللی رأس اینك ، مانده واغنام تبرع ایتمشدر .

عمارت ایچون آیروجه تخصیص قلنان ۱۰۰۰۰ درهم غروشله دکان ویا دکرمن آلنمق مشروط قلندیغی کبی بونلرك حقوقی ، رسومی ، مرافقی ، لواحقی وقف شرعی ایله صحیح وواراداتیله اوقافك تعمیر وترمیمی ومتولی‌یه اونده برینك قید حیات شرطیله اعطاسی ونائب مدینه‌نك اوقافه حق تفتیشی توصیه اولنمشدر .

وقفیه‌نك زمان تحریری سكز یوز یتمش بش سنهٔ هجریه‌سی محرم‌الحرامنك اواخرینه مصادفدر .

ایلبصان قصبه‌سی

پلاژ اقوامنه مسكن اولان ایلبصان قصبه‌سی ارناؤدلغك وسطنده وكیغه‌لق ایله طوسقه‌لق قطعه‌لرینی آییران ایشقومبی نهرینك ساحل یمننده غایت كوزل ومنبت برواد ینك ایچنده هجرتدن ایكیبیك سنه مقدم انشا اولنمش برشهردركی قسماً اسكی برسورله محاطدر . اطرافی باغلق واشقومبی وادیسی زیتونلكدر .

درون شهرده حنكار ، یالی ، بازار ، اغا ، اسماعیل پاشا ، قلعه ، دباغ ، سلیمانیه ، نامل‌ریله سكز جامع شریفی واردر .

سنان قلعه‌سندن اوچ چاریك مسافه‌سنده بولنان قراسته نام طاغه قدر برلغم موجوددركی اوللری اورادن كیریلور وطاغه‌قدر چیقیلور ایدی .

دولكر حاجی حسین نامنده كی جامع شریفك قپوسی یاننده جسیم برچینار اغاجی واردركه بواغاجك یاپراقلری یازیلیدر . بویاپراقلرك بعضیلرینك اوزرنده « بسم‌الله » وبعضیلرینك « علی » وبرطاقلرنده جفته حسین ودیكر برطاقلرنده جفته فاطمه یازیلری مع‌الاستغراب كورلمكده در .

زیتون یاغیله مشهور اولان بو قصبه برچوق زمانلر روماللرك وصکره غوتلرك وهجرتك درد نجی عصرنده بلغارلرك وسکز نجی عصرنده صربلیلرك وطقوزنجی عصرنده عثمانلیلرك ید استیلاسنه دوشمشدر بو قصبه‌ده مراد ثانی وفاتح سلطان محمد حضراتی بر مدت اقامت بیورمشلردر .

سرفیجه قصبه‌سی

اورده‌نه‌نلره مسکن اولان بو قصبه اینجه قره‌صو نهرینك کنارنده بنا اولنمش برشهر اولوب هجرتدن ۱۱ عصر مقدم ایرانیلرك صکره ماکیدونیالیلرك وبعده روماللرك وبرموقت زمان ایچون بلغارلرله صربلیلرك النه کچمشدر نهایت سلطان مراد ثانی دورنده عثمانلیلرك ادارهسنه انتقال ایلمشدر .

(دبرهٔ بالا)

ارناؤود لغك باشلیجه شهرلرندن اولوب مناستر ولایتنه ملحق هم نامی اولان سنجاغك مرکزیدر رادیقه نهرینك قره‌دیرین ایرماغنه دوکولدیکی محلك برچاریك ساعت شمال شرقیسنده کوزل برتپه‌ده

بنا اولندیغندن آب وهواسی پك لطیفدر. دبره شهری برچوق زمانلر ماكدونیا تابعیتنده قالدقدن صکره رومالیلره و دردنجی عصر هجریده بلغارلرك وسكزنجی عصر هجریده صربیلیلرك وسلطان مراد ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتنده دولت عثمانیه‌نك ادارەسنه كچمشدر آرناؤود اسكندر بكك باباسی ژان قاستریوتا دبره‌لیدر .

نفس مناستر قصبه‌سنك ٣٢٦ سنه‌سی استاتستیق جدولیدر

نفس مناستر شهرینك نفوس عمومیه‌سی ٢٠٤١٧ ذكور و ١٩٩٤٤ اناث اولمق اوزره ٤٠٤٦١ در .

بونك ٧٩١٥ ذكور و ٨٠١٥ اناث اولمق اوزره ١٥٩٣٠ مقداری اسلامدر .

٤٥٩٧ ذكور و ٤٥٦٥ اناث اولمق اوزره ٩١٦٢ مقداری رومدر .

٤٠٩٣ ذكور ٣٨٠٧ اناث اولمق اوزره ٧٩٠٠ مقداری بلغاردر .

٢٣٢ ذكور و ٢١٤ اناث اولمق اوزره ٤٤٦ مقداری اولاحدر .

١٤٧ ذكور ١٢٨ اناث اولمق اوزره ٢٧٥ مقداری صربدر .

٣٢٦٠ ذكور و ٣٠٤٧ اناث اولمق اوزره ٦٣٠٧ مقداری موسویدر .

١٣٧ ذکور و ١٣٠ اناث اولمق اوزره ٢٦٧ مقداری غیر مسلم قبطیدر .
١٤ ذکور ١١ اناث اولمق اوزره ٢٥ مقداری قتولکدر.
٢٢ ذکور ٢٧ اناث اولمق اوزره ٤٠ مقداری پروتستاندر .

نفس مناستر قصبه‌سنك اوچیوز یکرمی التی سنه‌سی ایستاتستیق عمومیسیدر

١ حکومت قوناغی . ١ حبسخانه ، ٣ خسته‌خانه ، ١ پوسته وتلغرافخانه ١ بلدیه دائره‌سی ، ١ مکتب صنایع ٢٢ جوامع شریفه ١٥ مسجد شریف ٦ تکه ٦ کلیسا ٤ مطبعه ٦ حاورا ٦٥٨٦ قوناق ومسکن ١٨ اوطه ٦ حمام ٢٦ دکرمن ٣٦ فرون ١٦ اوتل ١٠٦ خان ٣ تیاترو ١٥ قرائتخانه ٦٥ قهوه‌خانه ١١٤٠ مغازه ١٣٨٤ دکان ٣٢ قله ١ بدستان ٢٠ دیباغخانه ١٤ اجزاخانه ٤٠ میخانه ٥ غازینو ٢ غاز دپوسی ٢ سلخخانه ١٢ فابریقه ٢٢٦ سبزه‌باغچه‌سی ١١ بادملك تارلاسی ٥٠٥ باغ ١ ساعت قوله‌سی ٣٣٦ عرصه ١١٤ چایر ١٠ قبرستان ٣ اجزا دپوسی ٨ کراسته دپوسی ١ بوزخانه ٣ قیشله ٢ قره‌غولخانه ١٠ چشمه ١٣ کوپری ٢ قوری ٧٨٣٤٢٢ غروش ١٠ پاره املاك و عقار ویرکوسی ١٩٥٧٣٦ غروش ٢٥ پاره تمتع ویرکوسی ١٤٦١٤٤٤ طریق بدلات

نقدیه‌سی ، ١٢٢٩٣٢ غروش ١٠ پاره تخمیس اعشار بدلی ٩٩٨٩ غروش ٢٠ پاره اغنام رسمی واردر .

مناستر ولایتنك احوال جغرافیسی

مناستر ولایتی موقعاً روم ایلیده واقع ممالك محروسه‌نك وسط غربیسنده بولنه‌رق ماکدونیا قطعه‌سنك جهت غربیه‌سندن وارناؤودلق خطه‌سنك جانب شرقیسندن متشکلدر .

حدودی شمالاً قوصوه ولایتی شرقاً سلانیك ولایتی جنوباً یونانستان قطعه‌سی غرباً یانیه‌واشقودره ولایتلریله محاطدر .مناستر ولایتنك نفوس عمومیسی ١٠٠٠٥٧٦ مقدارنده‌در .

ولایتك اراضیسی لطیف طاغلر واورمانلرله مزین وملبسدر ولایتك تقسیمات ملکیه‌سی مربوط خریطه‌سنده مرسومدر .

مناستر ولایتی مناستر ، سرفیجه ، کوریجه ، دبره ، ایلبصان سنجاقلرینه منقسمدر .

مناستر سنجاغنك ١٩٣١٢٣ ذکورو ١٨١٠٠٦ اناث اولمق اوزره ٣٧٤١٢٩ نفوسی واردر .

مرکز حکومتی ولایتك کرسی ادارەسی اولان و ٤٠٤٦١ نفوسی محتوی بولنان مناستر شهریدر. سطح بحردن (٦٥٠) متره مرتفع بولنان مذکورشهر ٤١ درجه ٢ دقیقه طول شرقیده و ٤٤ درجه ٧ دقیقه‌طول غربیده‌واقع‌ودراخورصویی‌اوزرنده مبنیدر .

مناستر سنجاغی

قصبات	نواحی
نفس مناستر	قورشوه، تیمور حصار ، اسمیلووا
پرلپه قضاسی	موریخوه ، دبره‌شته ، دونیا
قرجووه قضاسی	پوروچه
اوخری قضاسی	استروغه ، دبیرچه
رسنه قضاسی	پره‌سپه
فیلورینه قضاسی	نوه‌سقا ، صورروویچ ، ووشتران

کوریجه سنجاغی

کوریجه سنجاغنك ١٠٠٢٨٤ ذکور و ٩٤٥٠٧ اناث اولمق اوزره ١٩٤ ٧٩١ نفوسی واردر .

اراضیسی طاغلق اولمقله برابر اکثر جهتلری صولاق و بناءً علیه منبت اووه ووادیلردر .

ده‌وول نهری ایله بو نهره قاریشان انطروق کولنك بر آیاغنی ودها سائر برچوق صولر واسوپرنیا ایله مالك کوللری مزروعاتی اسقا ایتمکده‌در .

کوریجه سنجاغنك مرکزی ١٢٥١٤ نفوسی محتوی وسطح بحردن ٧٦٠ متره مرتفع بولنان کوریجه یاخود « قورچه » قصبه‌سیدر

مذكور قصبه اووه‌ده مبنى اولوب ٣١ دقيقه ٤٠ درجه‌عرض شمالى ايله ١٨ دقيقه ٢٧ درجه طول شرقيده واقعدر .

نواحى	قصبات
بهلشته ، ويشيغون ، اوپار	نفس كوريجه قضاسى
خورپيشته ، نستروم ، بوبورجقو كليسورا ، قونيملات	كسريه قضاسى
كوكس	استاروو قضاسى
« هرسه‌قا » در	قولونيه قضاسى مركزى

سرفيجه سنجاغى

سرفيجه سنجاغنك ٤٦٥ ١١٢ ذكور و ٦٧٦ ١٠٠ اناث اولمق اوزره ١٤١ ٢١٣ نفوسى واردر .

سنجاق مذكور طاغلق ايسه‌ده منبت بعض دار اووالرى و باير ووادیلرى واردر . محصولاتى حبوبات متنوعه ايله سبزه و ميوه‌لرك انواعندن عبارتدر .

مركز حكومتى سنجاغك كرسئ اداره‌سى اولان ٢٣١٥ نفوسى محتوى بولنان سرفيجه شهريدر .

نواحى	قصبات
وه‌لوه‌ندوس	نفس سرفيجه قضاسى
قطرانيچه ، بلاچ	جمعه قضاسى مركزى قيالر

آلاصونیه قضاسی	دومنیك، لیوادی، دیشقاط، کلیسالی،
ناسلیچ قضاسی	ژوپان ، سچیسته
غرەبنه	ویخچه
قوزانه قضاسی	صاری خانلر

دبره سنجاغی

دبرەسنجاغنك ٧١١٠٠ ذکور ، ٦٤٧٠٧ اناثاولمق اوزره ١٣٥٨٠٧ نفوسی واردر .

دبره سنجاغنك اهالیسی طریق معارفده اولقدر ایلروله‌مامشدر. اراضیسی طاغلق اولمغله برابر اووا وصولاق یرلری واردر . طوپراغی زراعته الوریشلی اولمدیغندن بو اراضی‌یی اسقالیدن قره‌درین و اسقوم ورادیقا کبی انهار معروفه‌نك فوائدی‌یك محدود قالیر .

دبره سنجاغنك مرکزی ، دبرهٔ بالا قصبه‌سی اولوب مذکور قصبه ٣٣ دقیقه ٤١ درجه عرض شمالی ٦ دقیقه ٨ درجه طول شرقیده‌واقعدر .

قصبات	نواحی
نفس دبره قضاسی	قوجه‌جیق ، قلبنه
رقه‌لر قضاسی	•
ماط قضاسی	•
دبرهٔ زیر قضاسی	•

ایلبصان سنجاغی

ایلبصان سنجاغنك ٤٠٧٤٣ ذكور ٤١٩٦٥ اناث اولمق اوزره ٨٢٧٠٨ نفوسی واردر . سنجاق مذكورك بعض طرفلری طاغلق اولمقله برابر اكثر جهتلری اسقوم و دەوول نهرلرینك و بو نهرلره قاریشان بر چوق ایرمقلرك اسقا ایتدكلری بر چوق منبت اووالری و وادیلری واردر .

ایلبصان سنجاغنك اووامسی اولان محللری سطح بحردن ١٥٠ : ٢٥٠ متره مرتفعیدر .

مركز لوا ٣٥ بیك نفوسی حاوی ایلبصان قصبەسیدر .

قصبات	نواحی
ایلبصان قضاسی	ایشپاط ، چرمنیقه
غرامش قضاسی	
پكلین قضاسی	

مناستر ولایتنده صنایع

مناستر ولایتنده معمولات نحاسیه و شیاق و غیطان و كلیم و خالص یوكدن معمول ولنسه و چارشاف و فانیله كوملك و طون و چوراپ و قیوجیلق و دمیرجیلك صنعتلری ماكنه قوتنه

مراجعت اولنمدیغی حالده شایان ستایش بر درجه‌ده‌در .

هله مناستر شهرنده تل ظرف و تپسی و سیغاره طبقه‌سی وسیغاره‌لق و آیینه چارچوبه‌سی کبی کموش معمولاتیله کسب اشتهار ایدن اصحاب صنایع پك چوقدر .

مناستر ولایتنده زراعت

مناستر ولایتنده زراعت ثروت عمومیه‌نك اك بیوك برقسمنی تشکیل ایدوب همان عمومیتله اهالئ قرا زراعتله توغل ایلر. عموم ولایتك اراضئ مزروعه‌سی ٠٠٠ ٨٠٠ ٢ دونمدن عبارت اولوب سنوی تقریباً ٠٠٠ ٧٠٠ ٢ کیله مصر ، ٠٠٠ ٢٥٠٠ کیله بغدای ، ٠٠٠ ٤٠٠ ١ کیله چاودار ، ٠٠٠ ١٥٠ ١ کیله آرپه ، ٠٠٠ ٢٤٠ کیله یولاف ، ١٣٣٠٠٠ کیله بورچاق ، ٢٤٥٠٠ کیله کتن تخمی ١٥٠٠٠ کیله‌داری ، ١٤٣٢٠٠٠ قیه‌فصولیه ، ١٥٠٠٠٠ قیه‌نحود ، ٨١٠٠٠ قیه باموق ، ١٨٠٠٠ قیه مرجمك ، ٣٠٠٠ قیه کتنویر تخمی ، ٤٠٠٠٠ قیه توتون ، ١٣٠٠٠٠ قیه بقله ، ٣٥٠٠٠ قیه باتاتس ، ٢٧٥٠ قیه کوك بویا و سائره حاصلاتی آلینر .

مناستر ولایتنك باغلری ٣٣٥٦٢٨ دونمدن عبارت اولوب سنوی ٠٠٠ ٥٠٠ ١ قیه تازه اوزوم حاصل ایدر . اشجار مثمره‌سی دخی کثیر اولوب هر نوع میوه حصوله کلور .

مناستر ولایتنك اورمانلری‌ده کثیر ایسه‌ده اسکله‌لرك بعدیت مسافه‌سی و وسائط نقلیه‌نك فقدانی جهتیله اکثریسندن حقیله استفاده اولنه‌مامقده‌در .

ولایتك منتهای شرقیسنده‌کی موریخوه اورمانلرندن کسیلن کرسته‌لر اورادن جریان ایدن قره صو نهری واسطه‌سیله واردار نهرینه ایندیریلیر .

اکر موریخوه‌دن مناستره بر شوسه حصوله کتیریله‌جك اولسه بتون آرناؤدلق حوالیسنی‌ده اداره ایده‌بیله‌جك و سنوی خزینه‌یه یارم ملیون لیرا واردات تأمین ایده‌جك صورتده اورمانلری کثیردر .

مناستر ولایتی مکاتب عمومیه‌سی استاتستیق

« مکاتب اسلامیه »

عدد شاگردان	عدد مکاتب	نوع مکاتب
۶۰۰	۲	اعدادی ورشدیٔ عسکری
۶۷۰	۵	رسمی اعدادیٔ ملکی
۸۰	۲	خصوصی اعدادیٔ ملکی
۱۰۵۰	۲۱	رسمی ذکور رشدی
۹۵۰	۱۱	رسمی اناث رشدی

٢٣٥٠٠	٤٦٤	رسمی مکاتب ابتدائیه
٢٣٠	٢	رسمی دارالمعلمین
٢٦٢٣٠	٥٠٧	یکون

«روم مکاتبی»

عدد شاکردان	عددمکاتب	نوع مکاتب
٤٤٨	٣	ذکور اعدادی
٣٠٩١	٢٧	ذکور رشدی
٢٣٠٨	٩	اناث رشدی
٢٢٣٠٠	٣٥٤	ابتدائی
٢٨١٤٧	٣٩٣	یکون

«بلغار مکاتبی»

عدد شاکردان	عددمکاتب	نوع مکاتب
١٦٩	١	ذکور اعدادی
٢١٤٣	٩	مختلط رشدی
٣٠١	١	انات رشدی
١٥٦٠٠	٢١٤	ابتدائی
١٨٢١٣	٢٢٥	یکون

« اولاح مكاتبى »

نوع مكاتب	عدد مكاتب	عدد شاكردان
اعدادى	١	١٥٠
اناث رشدى	١	١١٢
ابتدائى	٥٢	٢٦٤٥
يكون	٥٤	٢٩٠٧

« صرب مكاتبى »

نوع مكاتب	عدد مكاتب	عدد شاكردان
ذكور رشدى	١	٨٠
اناث رشدى	١	٦٥
ابتدائى	٧٤	٣٦٠٠
يكون	٧٦	٣٧٤٥

« موسوى مكتبلرى »

نوع مكاتب	عدد مكاتب	عدد شاكردان
ذكور رشدى	١	١٧٠
ابتدائى	٣	٦٢٠
يكون	٤	٧٩٠

مکاتب عمومیهٔ موجوده عددی : ١٢٥٩
عموم شاگردان عددی : ٧٨٠٣٢

مناستر ولایتنك استاتستیق عمومیسی

الیوم مناستر ولایتی داخلنده ١٣٠٨٦٦ خانه و ١١١٣ جامع و مدارس و ٩٣ تکیه و ١١٠١ کلیسا ٩ حورا و ٢٨ قشله و ٥ ردیف دائره‌سی و ٧ البسه‌انباری و ١٤ جبخانه‌لك و ٩ خسته‌خانه و ١١٦٠٨ دکان و مغازه و ٧٠٥ فرون و ٩١٧ خان و ٣٠ حمام و ٣٩٠٥ دکرمن و ٤١ فابریقه و ٤٦٠ محله و ٥ سنجاق و ٢٢ قضا و ٣٧ ناحیه و ٢٠٨٩ قریه و ١٢٥٩ مکتب و ٧٨٠٣٤ شاگرد موجوددر .

3 1761 06982540 4

DR
701
M7T4